

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

7/2020
Červenec

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 3. 8. 2020

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám červencové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete přehledový článek „Vývoj cenové hladiny ve vyspělých zemích: pravděpodobnost deflace či inflace, souvislosti s vysokým zadlužením a nepřesnosti při měření“, shrnující komentáře a postřehy věnující se vzrůstajícím inflačním tlakům v souvislosti s uvolněnou fiskální a měnovou politikou, která byla vyvolána potřebou podpořit ekonomiky zasažené pandemií Covid-19. Kombinace všech těchto faktorů může vést k markantnímu růstu cenové hladiny, ovšem v rozvinutých regionech se v posledních letech míra inflace dlouhodobě pohybovala na příliš nízkých úrovních a převládaly spíše obavy z deflace. Samostatnou kapitolou pak zůstává vysoké zadlužení jednotlivých států v kombinaci s možnou zvyšující se inflací. V poslední řadě se článek snaží představit problémy, se kterými se při měření růstu cenové hladiny potýkají statistické úřady.

Pandemie Covid-19 se poměrně citelně podepsala na nabídce knižních titulů, které bychom Vám mohli nabídnout do přehledu nových knih. Část věnovaná novým knihám tudíž v tomto čísle Finančních a ekonomických informací schází. Přehled knih nabídne následující dvojčíslo 8/9, které vyjde na konci září.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Plné texty článků Vám rádi zajistíme.

Mgr. J. Machonský
člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Chorvatsko a Bulharsko byly přijaty do mechanismu směnných kurzů ERM II a obě země by mohly již za dva roky přijmout euro: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1321.

13. července bylo Evropskou komisí zveřejněno shrnutí ukazatelů hospodářského cyklu evropských států za 2. čtvrtletí r. 2020 a dopadu pandemie na kategorie spotřebitelů: https://ec.europa.eu/info/publications/european-business-cycle-indicators-2nd-quarter-2020_cs

Publikováno na webu MF

Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2019 - uveřejněná na webu MFČR 2.7. <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2019/zprava-o-cinnosti-financni-spravy-cr-a-c-38924>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 3. 7. 2020 – 3. 8. 2020 se tentokrát věnuje tématu:

Vstup Chorvatska a Bulharska do ERMII

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Finanční a ekonomické informace č. 8/9

Příští číslo bulletinu Finanční a ekonomické informace vyjde jako dvojčíslo 8/9 na konci září 2020.

O B S A H

Podrobně k tématu..... 5

Vývoj cenové hladiny ve vyspělých zemích: pravděpodobnost deflace či inflace, souvislosti s vysokým zadlužením a nepřesnosti při měření 5

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....10

Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	22
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	23
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	28
Informatika. Počítače	31
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	31
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	32
Podnik a podnikání.....	33
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	36
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	37
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	38
Právo.....	40
Statistika. Demografie. Sociologie.....	44
Účetnictví	45
Veřejná správa.....	46
Veřejné finance. Rozpočet	47
Zdravotnictví	49
Životní prostředí.....	50
Životní úroveň	50
Ostatní	50

Vývoj cenové hladiny ve vyspělých zemích: pravděpodobnost deflace či inflace, souvislosti s vysokým zadlužením a nepřesnosti při měření

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková
Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Nejen v českém tisku je v uplynulých týdnech diskutováno téma inflace. Zatímco v ČR se míra inflace ve srovnání s EU a jinými vyspělými regiony pohybuje na poměrně vysoké úrovni, v zahraničním tisku se téma inflace objevuje především v souvislosti s debatami o možných důsledcích současné koronavirové pandemie, resp. souvisejících opatření. Na jedné straně kvůli uzavřeným obchodům a omezeným službám výrazně klesla nabídka, na straně druhé se centrální banky i vlády uchýlily k rozsáhlým programům na podporu ekonomik prostřednictvím fiskální i měnové politiky. Obojí může vést za určitých podmínek k markantnímu růstu cenové hladiny. Jsou však tyto obavy opravdu na místě v rozvinutých zemích, kde se míra inflace dlouhodobě pohybovala na příliš nízkých úrovních a převládaly spíše obavy z deflace? Kromě názorů různých komentátorů k tomuto tématu, kteří se někdy k inflaci vyjadřovali i v souvislosti s vysokým státním zadlužením, budou v tomto článku představeny také problémy, se kterými se při měření růstu cenové hladiny potýkají statistické úřady.

Vyspělé země a riziko deflace či naopak příliš vysoké inflace

Tím, zda je třeba se obávat přílišného zvyšování inflace, se zabýval například Martin Sandbu ve svém komentáři *The toothless inflation peril*¹. V reakci na pandemii nemoci COVID-19 jsou přijímány podpůrné balíčky v bezprecedentním objemu s cílem udržet příjmy a poptávku. Dle „učebnicových“ pouček dochází při kolapsu nabídky v kombinaci s nadměrnou poptávkou k prudkému růstu inflace. Je třeba se tedy obávat? Martin Sandbu se domnívá, že nikoli, a svůj názor podporuje různými argumenty. Cílem „injekcí“ centrálních bank není financovat spotřebu, ale spíše udržet v chodu finanční trhy tak, aby byly schopné pomoci podnikům (tj. podpořit nabídku). Bezprostředně lze očekávat spíše deflaci, tj. zpomalení tempa růstu všeobecné cenové hladiny. Pokud se přece jen v krátkodobém časovém horizontu objeví růst inflace, půjde spíše o inflaci potlačenou, která zmizí, jakmile nabídka dožene poptávku. V dlouhodobějším horizontu by k růstu všeobecné cenové hladiny mohlo dojít vlivem pumpování peněz centrálními bankami do ekonomik, ani toto riziko by však nemělo být v současné době důvodem nadměrných obav. Autor nicméně připouští, že stále ještě nerozumíme mechanismům a trendům, které nastaly v důsledku globální finanční krize před deseti lety.

O tom, zda by se západní svět měl připravit na deflaci či na vyšší inflaci, uvažoval v článku *Is there deflation or inflation in our future?*² Olivier Blanchard, bývalý hlavní ekonom Mezinárodního měnového fondu. Blanchard se stejně jako Sandbu domnívá, že vysoká inflace spíše nenastane – aby všeobecná cenová hladina začala prudce růst, muselo by podle odborníka dojít současně ke třem skutečnostem: k prudkému růstu poměru zadlužení vůči HDP (více, než odhadují současné předpovědi), k velmi výraznému zvýšení přirozené úrokové míry (právě v souvislosti s nadměrným zadlužením) a zároveň k nečinnosti centrální banky. Např. americký Fed by v současné době na něco podobného nepřistoupil, pokud však předsedu Rady guvernérů jmenuje populisticky zaměřený prezident, v budoucnu Fed teoreticky tlakům americké vlády podlehnout může. Situace by posléze vyústila v přehřátí ekonomiky a inflaci. Inflace je do určité míry žádoucí, pokud však inflační očekávání veřejnosti přestanou být ukotvená, inflace neustále poroste, a v krajním případě může nastat i hyperinflace. Reálná úroveň dluhu klesne, ale za cenu drastických dopadů na ekonomiku. Pravděpodobnost, že by k podobnému scénáři došlo v USA, autor odhaduje na 3 %, v eurozóně je pak současná kombinace všech tří faktorů ještě méně reálná, zcela ji však vyloučit nelze.

¹ SANDBU, Martin. The toothless inflation peril. In: *FT.com* [online]. April 2 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/bdcc1713-6059-48ee-8f7f-9653cf2acee3>.

² BLANCHARD, Olivier. Is there deflation or inflation in our future? In: *VOX, CEPR Policy Portal* [online]. 24 April 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://voxeu.org/article/there-deflation-or-inflation-our-future>.

Článek vyvolal reakce i v dalších komentářích, mj. v redakčním příspěvku Financial Times *The world has more to fear from deflation than hyperinflation*³. Nynější obavy z inflace jsou dle deníku sice pochopitelné, nejsou však na místě: daleko větší hrozbu stále představuje deflace. Poptávka po novém zboží na konci dubna klesla hlouběji, než nabídka, což vytvořilo další tlak na pokles cen. Ve vyspělých zemích neklesly pouze ceny komodit (mj. ropy), ale i např. oblečení či bydlení. Výjimkou byly pouze ceny potravin, u kterých poptávka předčila nabídku. Růst cen nehrozí ani kvůli málo pravděpodobnému zvyšování mezd vzhledem k propouštění. Dlouhodobější „výzvou“ do budoucna není inflace, ale spíše obří státní dluhy. Státy se s nimi budou muset vypořádat, aniž by spustily inflaci či poškodily hospodářský růst. Deflace by pro řízení dluhu nicméně byla ještě škodlivější, než inflace.

Obavy z deflace a „japonského scénáře“ naopak mírní John Plender v článku *Fears of Japanification spreading are misplaced*⁴. U některých západních investorů převládá strach, že EU a USA budou ve snaze vypořádat se s deflací závislé na dlouhodobě expanzivní fiskální i měnové politice (podobně jako Japonsko). Plender připouští, že společné znaky s hospodářskou situací Japonska existují, liší se však příčiny. Často se uvádí, že za deflací v Japonsku stojí stárnutí populace a nadměrné úspory. Ty se měly snížit, až by populace ve vyšším věku začala více utrácet. K tomu sice došlo, místo domácností však začaly spořit podniky. Japonské podniky si dokázaly udržet vysokou ziskovost i přes konkurenci ze strany Číny, a to díky stagnaci mezd. Nadměrná ziskovost a převýšení úspor nad investicemi však v evropských podnicích nyní spíše nehrozí: hovoří se o možné „deglobalizaci“, která by spolu s dalšími faktory (mj. tlak na zlepšení pracovních podmínek pro zaměstnance) zvýšila náklady. Po pandemii může posílit také tlak na růst mezd u rizikových, avšak špatně placených povolání. Zároveň se teď podle autora nacházíme v jiné situaci než před deseti lety, kdy kvantitativní uvolňování nevedlo k inflaci, protože většina peněz zůstala v bankovním systému v podobě nadměrných rezerv. Nyní peníze dostávají přímo podniky, inflace se tedy může zvýšit. Pro centrální banky i pro vlády bude později obtížné od expanzivní měnové i fiskální politiky ustoupit kvůli obavám z opětovného zhoršení hospodářské situace. Dle autora tak zatím vše nasvědčuje spíše tomu, že v budoucnu se do vyspělých zemí vrátí inflace.

Že by v budoucnu mohlo dojít k návratu inflace, připouští i příspěvek *The cost of living*⁵ magazínu The Economist. Krátkodobě pravděpodobně inflace nevzroste kvůli tzv. keynesiánskému nabídkovému šoku, kdy se kvůli nerovnoměrnému dopadu šoku na různé sektory poptávka propadne hlouběji než nabídka a objevují se spíše deflační než inflační tlaky. Inflační očekávání v USA se navíc od ledna do dubna letošního roku snížila o 0,5 %. Jakmile však svět virus porazí, je možné, že se inflace vrátí. Mohou být zavedena taková ekonomická opatření, která by změnila různé strukturální faktory brzdící poptávku, jako např. nerovnosti ve společnosti. Štědřejší záchranné sociální sítě či majetkové daně pomůžou méně majetným skupinám ve společnosti, které mají tendenci více utrácet a méně spořit. Vlády a centrální banky mohou začít upřednostňovat silný hospodářský růst a nízkou nezaměstnanost před nízkou a stabilní inflací. Dle článku sice není jisté, že se inflace vrátí, je to však pravděpodobnější, než dříve.

Inflace a vysoké zadlužení

Jak již bylo zmíněno, řada komentátorů dává otázku vývoje agregátní cenové hladiny v budoucnu do souvislosti s téměř bezprecedentním zadlužením, ke kterému se státy uchýlily ve snaze pomoci ekonomikám poškozeným protiepidemickými opatřeními. Nejde totiž pouze o to, zda expanzivní fiskální a měnová politika inflaci způsobí, ale také o to, jak by případná inflace či deflace ovlivnila splácení dluhů, a to také v situaci, když by centrální banky byly nucené kvůli inflaci opětovně zvyšovat úrokové sazby. Na otázku, jak za pandemii (resp. související opatření) vlastně zaplatíme, zatím není mezi odborníky jednoznačný názor.

Jedním z takto zaměřených komentářů je diskuze dvou odborníků, Stephanie Kelton a Edwarda Chancellora, v příspěvku *Can governments afford the debts they are piling up to stabilise*

³ The World has more to fear from deflation than hyperinflation. In: *FT.com* [online]. April 27 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/bedbf958-888a-11ea-9dcb-fe6871f4145a>.

⁴ PLENDER, John. Fears of Japanification spreading are misplaced. In: *FT.com* [online]. May 22 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/b2a7dede-9aa7-11ea-adb1-529f96d8a00b>.

⁵ The cost of living. *The Economist*. 2020, 435(9190), 57. ISSN 0013-0613. Dostupné také komerčně ze systému Proquest ze sítě MF.

*economies?*⁶. Oba odborníci se zamýšleli nad tím, zda si státy mohou současné dluhy dovolit. Stephanie Kelton, mimo jiné zastánkyně tzv. moderní měnové teorie (*modern monetary theory, MMT*)⁷, se domnívá, že ano: státní dluhopisy považuje Kelton pouze za alternativu státní měny, která je obohacená o úroky. Státy, které mají svou vlastní měnu, nejsou podle ní při utrácení vůbec omezené. Účelem úroků z dluhopisů je pouze uchovat iluzi, že omezené jsou. Otázkou ovšem je, kterým subjektům by státy měly vyplácet úroky a v jaké výši. Autorka své myšlenky blíže rozvádí v nové knize „*The Deficit Myth*“, která vyšla v červnu. Druhý z odborníků, ekonomický historik Edward Chancellor, naopak s tvrzeními moderní měnové teorie nesouhlasí, i když v současné době dochází k otevřené koordinaci fiskální a měnové politiky, jak MMT doporučuje, a objevují se i další známky „posunu“ směrem k MMT. Státy mohou dle Chancellora tisknout peníze k pokrytí svých nákladů pouze tak dlouho, dokud má veřejnost důvěru ke státní měně. Jakmile důvěra pomine, je třeba nadměrné množství peněz v oběhu snížit. Dle zastánců MMT by to neměl být problém, Chancellor je však z různých důvodů skeptický. A přidává další argument, proč by mohlo dojít v důsledku nynější pandemie k inflaci: zejména během nepříznivých situací, jako jsou války či revoluce, státy často upřednostňují inflaci. Ta může sice pomoci snížit zadlužení a zmírnit majetkové nerovnosti, jiné nerovnosti a nežádoucí jevy však naopak vytváří. Chancellor se domnívá, že pokud budou státy postupovat dle moderní měnové teorie, je vznik inflace vysoce pravděpodobný.

K článku se objevilo několik ohlasů, mj. příspěvek Pepeho Karmela *Let's not worry about the bogeyman of inflation*⁸. Karmel připomíná, že zvýšení nabídky peněz závisí také na tom, komu peníze připadnou: pokud je získají méně majetné či střední vrstvy obyvatel, které mají větší tendenci utrácet, index spotřebitelských cen obvykle vzroste. Pokud se peníze dostanou k majetnějším vrstvám, dochází k růstu cen nemovitostí a akcií a k vytváření nových finančních produktů. Výsledkem pak není růst inflace (či indexu spotřebitelských cen), ale zvýšená finanční nestabilita. Dle autora je třeba mít na paměti i další rizika, nejen inflaci.

Souvislostí inflace a rostoucího zadlužení se zabývá také hlavní ekonomický komentátor Financial Times Martin Wolf v příspěvku *Why inflation might follow the pandemic*⁹. Wolf odkazuje na často uváděné přirovnávání pandemie k válečné situaci a píše, že v mnohém sice pandemie válečnou ekonomiku připomíná, v dalších faktorech se ale liší. Zadlužení vyspělých zemí vzhledem k HDP oproti zadlužení po 2. světové válce je stále nižší a odlišné jsou i ekonomické dopady pandemie. Zatímco války vedou k restrukturalizaci ekonomiky a k destrukci fyzického kapitálu, u pandemie dochází k potlačení nabídky i poptávky, která je založená na lidském kontaktu. Různí další autoři, konkrétně výše zmíněný Olivier Blanchard či Charles Goodhart a Manoj Pradhan, naznačují poměrně nepříznivé scénáře, které mohou nastat, a specifikují za jakých okolností. Wolf se ptá, zda jsou tyto scénáře nevyhnutelné, a sám si odpovídá, že nikoli. „Rozumný“ přístup státu je financování co možná největšího objemu dluhu se současnými extrémně nízkými úrokovými sazbami a s co nejdelším obdobím splatnosti. Až se ekonomiky zotaví, měly by být zvýšeny daně, a to subjektům, které si vyšší daňovou zátěž mohou dovolit. Dle Wolfa je možné, že mnohé státy, které si nemohou půjčovat ve vlastní měně, zbankrotují, jinak je ale budoucnost otevřená. Šance na návrat inflace se zvýšily, přesto je však autor považuje za mírné.

⁶ KELTON, Stephanie a CHANCELLOR, Edward. Can governments afford the debts they are piling up to stabilise economies? In: *FT.com* [online]. May 3 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/53cb3f6a-895d-11ea-a109-483c62d17528>.

⁷ K moderní měnové teorii více např. článek Marka Bendy v bulletinu Finanční a ekonomické informace č. 8-9/2019 (BENDA, Marek. Modern monetary theory: hlavní teze, diskuze a problematizování tohoto konceptu ve světových médiích. *Finanční a ekonomické informace: dokumentační bulletin MF*. 2019, 8-9, 5-9. ISSN 1803-6376. Dostupné také online z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2019/financi-a-ekonomicke-informace-8-9-2019-36274/>).

⁸ KARMELO, Pepe. Letter: Let's not worry about the bogeyman of inflation. In: *FT.com* [online]. May 12 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/bec52c3a-82f1-11ea-b555-37a289098206>.

⁹ WOLF, Martin. Why inflation might follow the pandemic. In: *FT.com* [online]. May 19 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/cdae43be-9901-11ea-adb1-529f96d8a00b>.

Názory, že „inflace je již mrtvá“, považuje za přehnané Stephen Roach ve svém komentáři *A return to the 1970s stagflation is only a broken supply chain away*¹⁰. Autor se ptá, zda se může vrátit období stagflace (velmi nízkého hospodářského růstu v kombinaci s dvoucifernou inflací) ze 70. let. Odborníci sice považují inflační očekávání za ukotvená a inflace je prozatím spíše příliš nízká, to však může platit pouze dočasně – uvolnění potlačené poptávky spolu s expanzivní fiskální politikou může inflační spirálu znovu odstartovat. Kromě toho mohou přispět k inflaci i narušené globální dodavatelské řetězce v důsledku pandemie nemoci COVID-19. Globální dodavatelské řetězce autor považuje za zdroj deflace – podle Banky pro mezinárodní platby (BIS) by inflace byla bez jejich existence přibližně o 1 p. b. vyšší. Ze zkušeností z poválečného období v USA dále vyplývá, že inflace může státu pomoci snížit veřejné zadlužení, přičemž zvýšené úrokové sazby, které by měly inflaci potlačit, naopak škodí. Aby bylo dosaženo srovnatelného snížení dluhu jako v poválečném období, musela by se míra inflace vyšplhat v USA na 5 %. Podle autora se zdá, že v současné situaci je pro zadlužené západní ekonomiky včetně USA inflace jedinou cestou, jak se s břemenem vypořádat. Pokud tento scénář nastane, dojde pravděpodobně k otřesům na finančních trzích.

Jiný komentátor, Willem Buiter, scénář růstu inflace ve vyspělých zemích na 5 % považuje za nepravděpodobný, stejně jako fungování moderní měnové teorie. Za reálnější cestu, jak ven z dluhů, autor ve svém komentáři *Paying for the Covid-19 pandemic will be painful*¹¹ pokládá tradiční metodu škrtání výdajů a zvyšování daní, kdy se konkrétní opatření budou v různých státech lišit a budou se odvíjet od preferencí daných regionů. Např. v USA by ale mohlo zároveň dojít k zásadním změnám v daňovém systému a systému sociálního zabezpečení.

Na články Willema Buitera a Oliviera Blancharda odkazuje Martin Sandbu v příspěvku *Rebuilding better after Covid-19, part 3*¹². Sandbu si nemyslí, že je „utahování opasků“ nezbytné, a to ze tří důvodů: klesají úrokové sazby, zvýšení poměru zadlužení vzhledem k HDP tedy automaticky nemusí znamenat zvýšenou zátěž na obsluhu dluhu; úrokové sazby zůstanou na nízké úrovni pravděpodobně po delší časové období, a jakákoli úsporná opatření by zbrzdila hospodářský růst, což by problém se zadlužením ještě zhoršilo. Dle Sandbua není třeba se přehnaně bát ani monetizace státního dluhu, v jistém smyslu k ní totiž dochází již v současné době. Riziko inflace by se mohlo zvýšit, když by centrální banky nebyly ochotné úrokové sazby zvýšit navzdory inflačním tlakům.

Vysokého zadlužení v souvislosti s inflací se týkal také článek *Undercut*¹³ magazínu The Economist. Dle článku se s odkazem na zkušenosti z minulosti nabízejí tři možnosti omezení zadlužení: zavedení úsporných opatření v kombinaci s vyššími daněmi, restrukturalizace dluhu, či snížení dluhu tím, že kombinace reálného růstu a míry inflace převyší úrokové sazby z vládních dluhopisů. To by pak vedlo k tomu, že se zadlužení vzhledem k HDP bude v čase samo snižovat. První dvě z nastíněných cest jsou z různých důvodů problematické, třetí ze strategií pak prosazovaly některé státy (mj. Velká Británie či USA) po 2. světové válce. Tehdy ovšem pomohly finanční represe (kapitálové kontroly, fixní měnové kurzy či zastropování úrokových sazeb), což je v dnešní době těžko představitelné. Růst inflace výrazně nad stanovené cíle by nicméně pro vyspělé státy znamenal problém, ačkoli dosud převládaly obavy spíše z deflace. Vystalo by dilema, zda nechat centrální banky zvýšit úrokové sazby (a tím nechat rostoucí náklady na obsluhu dluhu zaplatit daňové poplatníky či penzisty), či zda sazby zůstanou nízké, čímž vzroste inflace a sníží se dluhové břemeno. Nabízejí se však i jiná řešení, jak „zaplatit účet za pandemií“ – např. zavedení nebo zvýšení daní, které by neprohlubovaly nerovnosti ve společnosti, jak ostatně navrhoval již ve 40. letech minulého století J. M. Keynes. Zřejmě je, že vypořádat se s dluhy bude v budoucnu velmi bolestivé.

¹⁰ ROACH, Stephen. A return to the 1970s stagflation is only a broken supply chain away. In: *FT.com* [online]. May 6 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5f4ef4f6-8ad6-11ea-a109-483c62d17528>.

¹¹ BUITER, Willem. Paying for the Covid-19 pandemic will be painful. In: *FT.com* [online]. May 15, 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d9041f04-9686-11ea-899a-f62a20d54625>.

¹² SANDBU, Martin. Rebuilding better after Covid-19, part 3. In: *FT.com* [online]. May 21 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d5a6bae8-246c-41c3-bae5-63d8e2a47bbe>.

¹³ Undercut. *The Economist*. 2020, 435(9191), 15-17. ISSN 0013-0613. Dostupné také komerčně ze systému Proquest ze sítě MF.

Měření inflace

V neposlední řadě je nutné zmínit, že řada států se při měření inflace potýká s vážnými problémy, na což upozornil mimo jiné dubnový článek Delphine Strauss *Nations struggle to measure inflation as virus disrupts shopping*¹⁴. Jednou z příčin jsou náhlé změny ve skladbě nákupů domácností, spotřební koše již proto nejsou zcela reprezentativní. Na obtíže s měřením inflace upozorňují mj. statistické úřady v USA či Velké Británii. Do nesnáží se dostávají nejen státy, ve kterých je zvykem zjišťovat ceny do značné míry osobně (Itálie, Francie), ale i země, kde se ceny zjišťují na dálku (Nizozemí). Důvodem je úplná nedostupnost některých služeb (kadeřnictví, letecká doprava), a tedy i cen. Statistickí přicházejí s různými metodami, jak dopad těchto komplikací zmírnit, různé odhady budou ale čím dál nepřesnější s tím, jak dlouho budou omezující opatření trvat. Nedostupnost dat činí problémy i centrálním bankám a může v budoucnu také ztížit zkoumání dopadů současné situace na nejchudší domácnosti, které utrácejí zejména za nezbytné statky (potravinu), jejichž ceny rostou ve srovnání s dostupnými daty rychleji.

Článek *Prices are rising faster than official figures suggest*¹⁵ z konce června opět poukazuje na možné zkreslení indikátorů. Ve Velké Británii se dle závěrů různých studií objevují důkazy, že je rychlost růstu cen v současné době podhodnocená. Zboží a služby, které jsou v důsledku pandemie nedostupné, zaujímají ve spotřebním koši příliš velkou váhu. Statistické úřady se musí při měření řídit mezinárodními pokyny, ty však neodrážejí změny v důsledku pandemie. Britský statistický úřad ONS se s tímto omezením nevypořádal úpravou spotřebního koše, ale různými odhady cen nedostupného zboží. ONS však pochybnosti, že by se skutečná míra inflace zásadně lišila, vyvrací.

Jak lze vidět z vybraných příspěvků, názory na vývoj cenové hladiny ve vyspělých zemích v budoucnu nejsou jednotné, stejně jako diskuze o tom, jak nejlépe „zaplatit za pandemii“. K tématu průběžně vycházejí v zahraničním tisku další články, vesměs se ale zabývají stále stejnými otázkami již nastíněnými v článku. V České republice je oproti tomu vývoj inflace diskutován ve zcela jiném kontextu, kdy relativně vysoká míra inflace ve srovnání se zahraničím podněcuje některé komentátory k diskuzím, zda by nás před inflací „zachránilo“ euro¹⁶. Co se týče výpočtu indexu spotřebitelských cen v ČR, jsou na webových stránkách Českého statistického úřadu zveřejňovány metodické poznámky, ze kterých je zřejmé, k jakým úpravám muselo dojít, aby index zůstal i přes pandemii co nejreprezentativnější¹⁷. S postupným otevíráním ekonomiky se však vrací k obvyklým postupům i statistici při svých šetřeních.

¹⁴ STRAUSS, Delphine. Nations struggle to measure inflation as virus disrupts shopping. In: *FT.com* [online]. April 7 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/c903d75c-3658-4600-bbfc-31b7418372cf>.

¹⁵ GILES, Chris. Prices are rising faster than official figures suggest. In: *FT.com* [online]. June 29 2020 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f6b5ce2f-366f-4845-ac94-bb5448159d58>.

¹⁶ Viz např. ZAHŘÁDKA, Jiří. Zachránilo by nás euro před inflací? In: *Mladá fronta DNES*. 12. 6. 2020, s. 6. ISSN 1210-1168. Dostupné také ze sítě resortu MF v Aktivních novinách z: <http://noviny.mfcr.cz/news/2020/06/12/m136a06d.htm>.

¹⁷ Inflace, spotřebitelské ceny. ČSÚ [online]. Aktualizováno dne: 10.06.2020 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny.

Daně

Sebastian Krüger, Timo Welling

Ausgewählte Auslegungsfragen zum Intermediär nach nationaler DAC 6-Umsetzungsgesetzgebung : wer und wenn ja, wie viele?

Vybrané interpretační otázky ke zprostředkovatelům podle vnitrostátních prováděcích právních předpisů DAC 6 : kdo a kdy ano, kolik?

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 23, S. 1190-1197

Článek se zabývá evropskou směrnicí DAC 6 (směrnice o spolupráci v oblasti správy daní), která zavádí oznamovací povinnost v případě tzv. přeshraničních uspořádání. Tato evropská iniciativa vychází z akčního plánu BEPS představeného na půdě OECD a mimo jiné zavazuje tzv. zprostředkovatele, aby nahlásili příslušnému finančnímu úřadu některé transakce a uspořádání ovlivňující daň z příjmu právnických osob. Text se věnuje zejména roli zprostředkovatelů, kterou blíže specifikuje, uvádí výjimky a problematiku přibližuje s pomocí praktických příkladů. Autoři se dále zaměřují na Německo a rozebírají požadavek na zprostředkovatele, jenž by měl být schopen prokázat "teritoriální vztah k Německu" (Territorialer Bezug zu Deutschland). - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Xaver Ditz, Carsten Quilitzsch

Auswirkungen der Corona-Krise für die Bestimmung, Prüfung, und Dokumentation internationaler Verrechnungspreise

Dopady koronavirové krize na stanovování, testování a dokumentaci mezinárodních zúčtovacích cen

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 19, S. 971-979

Koronavirová pandemie povede podle mnohých expertů k možná největší recesi od poválečných dob - konkrétně v Německu by měl hrubý národní produkt poklesnout až o 5,4 % oproti předchozímu roku. Ačkoliv již německá vláda poskytla celou řadu zvýhodnění a úlev, mnoho podniků je ve stavu existenčního ohrožení, přičemž celá řada z nich je činná i mezinárodně. Článek proto kromě obecných ekonomických následků pandemie rozebírá také dopady na mezinárodní zúčtovací ceny a jejich určování. Dle názoru autorů lze předpokládat, že nesplácení úvěrových pohledávek způsobené hospodářskou krizí povede mimo jiné k odpisům dílčích hodnot a nutným opravám převodních cen. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Andreas Kowallik

BEPS-Aktionspunkt 1: Vorschlag zur Neuordnung der Gewinnverteilung und von Besteuerungsrechten in Säule Eins : Umsetzungswahrscheinlichkeit nach der US-Steuerreform und South Dakota v. Wayfair Inc. et al.

Akční opatření BEPS č. 1: návrh na přerozdělení zisků a práv zdanění v prvním pilíři : pravděpodobnost implementace po daňové reformě v USA a rozhodnutí v případě Jižní Dakota v. Wayfair Inc. a další

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 22, S. 1143-1148

OECD v lednu 2020 předložila dva integrované návrhy pro zdanění digitálních obchodních modelů: na přerozdělení globálních daňových práv (pilíř I) a na minimální daň (pilíř II). Do prvního pilíře začlenila některé americké koncepty zdanění a nová práva zdanění, což mělo zvýšit pravděpodobnost, že USA a všechny ostatní tržní ekonomiky schválí reformní návrhy OECD v r. 2020. V úvodu autor představuje současnou fázi opatření v rámci tzv. projektu BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), definuje pojem digitální obchodní modely a detailně přibližuje, v čem spočívají dva zmíněné pilíře. Další část je věnována přiblížení amerického modelu a rozboru připomínek a pozic, které Spojené státy v souvislosti s touto problematikou zastávají. Podle autorů by všechny globálně aktivní německé společnosti měly vyhodnotit účinky tohoto dvoupilířového modelu a poté je podrobně simulovat. První pilíř by dle odhadů mohl snížit daňové kvóty koncernů pro mnoho globálně aktivních německých společností. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Jose M. Calderón

Corporate tax governance 2.0 : the role of Tax Control Frameworks following the OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting project

Řízení a správa daní v podniku 2.0 : úloha kontrolních daňových rámců (TCF) v období po zavedení projektu OECD/G20 BEPS

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 3, p. 110-122

Autor se snaží postihnout přeměnu modelů pro dodržování daňových předpisů velkých a středně velkých korporací, která je výsledkem jak zavádění nových pravidel dobrého řízení a správy podniku v daňových záležitostech, tak funkce kontrolních daňových rámců (Tax Control Frameworks, TCF). Zdůrazňuje, že se kontrolní daňové rámce vyvinuly od záruk týkajících se dodržování daňové povinnosti do integrovaných víceúčelových nástrojů spojených s daňovou strategií velkých daňových poplatníků. - Poznámky.

Andreas S. Bolik, Michael Kemper, Christoph Ackermann

Covid-19-Steuer Vollzug : steuerliche Folgen geschlossener Grenzen für Arbeitnehmer. Teil IV.

Vymáhání daní při covid-19 : daňové dopady uzavřených hranic pro zaměstnance. díl IV.

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 21, S. 1083-1086

Přehledový článek shrnuje opatření, která představila vláda Spolkové republiky Německo v reakci na hrozící ekonomické dopady epidemie covid-19. Důraz je kladen zejména na dopady na zaměstnance vyplývající z nařízeného uzavření hranic. Prostor je dále věnován doporučením OECD, která upozorňuje na problematiku vymáhání daní, zejména s ohledem na možné změny místa činnosti pracovníků v dobách pandemie. Další část se zabírá konkrétně reakcí německé finanční správy, která se svými nařízeními snaží předejít tomu, aby vlivem zvýšeného množství přeshraničních pracovníků, kteří užívají tzv. home-office, došlo ke změnám v daňové praxi. Otázka, která země má právo na zdanění při přeshraničních činnostech, by tak měla být upravena v příslušných bilaterálních smlouvách o dvojím zdanění. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Ivan Macháček

Další informace v daňové oblasti související s epidemií SARS CoV-2

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 27-33

Článek shrnuje zavedené daňové úlevy v souvislosti s epidemií koronaviru ke dni 1.6.2020, které se týkají především podnikatelských subjektů. Informuje o druhém bonusovém období u kompenzačního bonusu pro OSVČ (zákon č. 234/2020 Sb.), změnách v zálohách na zdravotní a sociální pojištění pro OSVČ za období březen až srpen 2020 a o změnách v oblasti evidence tržeb. Přibližuje také podporu pro malá s.r.o. ve formě rozšíření uplatnění kompenzačního bonusu i na tyto společnosti postižené šířením koronaviru (zákon č. 262/2020 Sb.) a podmínky pro uplatnění nároku u společníka s.r.o. Problematika je ilustrována řadou příkladů. -- Viz také Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 9/2020, s. 3-8.

Martin Děrgel

Daňové a pojistné úlevy podnikatelům kvůli korona-krizi

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 6, s. 2-9

Článek přináší přehled deseti vybraných daňových a pojistných úlev reagujících na vládní epidemiologická opatření v souvislosti s koronavirem. Text je sepsán podle stavu k 5.5.2020. Zahrnuje informace o kompenzačním bonusu pro OSVČ postižené opatřením proti koronaviru, o kompenzačním bonusu pro společníky malých s.r.o., o úlevách na pojistném hrazeném OSVČ na sociální a zdravotní pojištění a o pozastavení povinnosti elektronicky evidovat tržby pro všechny subjekty do konce r. 2020. Přibližuje také prominutí DPH za bezúplatné dodání základních ochranných prostředků a za dodání zboží a poskytnutí služby pro potřeby poskytovatelů zdravotnických služeb. K dalším úlevám patří prominutí záloh na daně z příjmů splatných 15.6.2020, plošné prominutí příslušenství daně, speciální prominutí příslušenství daně (pokuty a úroky z prodlení) a prominutí správních poplatků za přijetí žádosti. -- Viz také příspěvek na s. 32-36 a na s. 44-47.

Wendelin Liebgott

Das Corona-Steuerhilfegesetz - Umsatzsteuerechtliche Aspekte

Zákon o daňové pomoci v dobách koronavirové krize - aspekty právní úpravy daně z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 11, S. 405-407

Dne 30.4.2020 zveřejnilo Spolkové ministerstvo financí návrh zákona "o daňové pomoci v dobách koronavirové krize" (Corona-Steuerhilfegesetz), z něhož se v květnu 2020 stal návrh vládní. Zahrnuje dvě změny v zákonu o dani z obratu, které jsou v článku detailně popsány. Významné je zejména snížení daňové sazby pro restaurační služby na 7 %, které je součástí vládou schváleného podpůrného balíčku. Dle předpisů Evropské unie je členským státům povoleno zavést nanejvýš dvě zvýhodněné daňové sazby - Německo přitom jako jedna z mála zemí dosud aplikovalo pouze jednu. Důraz na gastronomický průmysl autoři článku vysvětlují tím, že ztráty na obratu vzniklé v dobách uzavření provozoven (např. na rozdíl od produkce zboží), již nejde vrátit zpět. - Poznámky.

Hubert Schmid

Das grenzüberschreitende Konzerndarlehen im Lichte der neuen BFH-Rechtsprechung

Přeshraniční koncernové půjčky ve světle nové judikatury Spolkového finančního dvora

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 10, S. 453-460

Spolkový finanční dvůr změnil svou dlouholetou judikaturu vztahující se k přeshraničním podnikovým půjčkám. Autor v úvodu shrnuje dosavadní soudní rozhodnutí, která tuto právní oblast určitým způsobem změnila (Schweizer Darlehen-Urteil 1997 apod.), dále osvětluje příslušná pravidla formulovaná OECD, zejména s ohledem na problematiku dvojího zdanění. Přináší rovněž přehled právních úprav EU, které opět osvětluje s pomocí vybraných soudních rozhodnutí. Část textu je věnována také evropské směrnici ATAD (Anti-tax avoidance directive), která cílí na boj proti agresivnímu daňovému plánování. Hlavní pozornost je poté zaměřena na konkrétní změny, které představil Spolkový finanční dvůr. - Poznámky.

Chris Evans, Richard Highfield, Binh Tran-Nam and Michael Walpole

Diagnosing the VAT compliance burden : a cross-country assessment

Zjišťování břemene spojeného s dodržováním předpisů týkajících se DPH : mezinárodní zhodnocení

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 2, p. 84-93

Ke zjišťování velikosti a povahy břemene (nákladů) spojených s placením DPH slouží různé metody, z nichž každá má své specifické cíle a prvky. I všeobecněji používané metody mají určitá omezení. Autoři v článku představují výsledky vlastní studie, při které byla pro hodnocení břemene spojeného s placením daní použita nová metoda umožňující mezinárodní porovnávání. Do studie provedené v r. 2018 bylo zahrnuto 47 zemí z celého světa (včetně ČR). Výsledkem bylo několik různých zjištění, mj. o vlivu rozvinutosti země či objemu vývozu na velikost břemene. - Poznámky.

Stephan Eilers, Tanja Walter-Yadegardjam

Die wirtschaftlichen Folgen der COVID-19 Pandemie : eine Bewährungsprobe für das deutsche Sanierungssteuerrecht

Hospodářské dopady pandemie COVID-19 : zkouška pro německé restrukturalizační daňové právo

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 11, S. 481-485

Přicházejí se spolehlivými prognózami budoucího ekonomického vývoje následujícího po epidemii covid-19 je vzhledem k velmi turbulentnímu období takřka nereálné. Na základě dat jednotlivých německých firem je však již nyní patrné, že byly zasaženy výrazně více, než v dobách finanční krize z r. 2008. Článek obsahuje přehled různých daňových opatření pro boj s nastalými hospodářskými problémy firem, např. opatření na zajištění dostatečné likvidity, osvobození od daně apod. Prostor je věnován také německému restrukturalizačnímu daňovému právu, s ohledem na nějž autor upozorňuje na vybrané problematické aspekty. - Poznámky.

Václav Benda

DPH při dodání a pořízení zboží s přemístěním v režimu skladu

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 34-40

Při obchodování se zbožím mezi členskými státy EU je často využíván zvláštní daňový režim označovaný jako "call-off-stock" (režim skladu). Novelou zákona o DPH, která je součástí zákona,

jímž se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti s implementací předpisů EU, se pravidla pro dodání a pořízení zboží s přemístěním v režimu skladu upravují v novém znění § 18 a v navazujících ustanoveních zákona o DPH. Článek přibližuje základní pojmy při dodání a pořízení zboží s přemístěním v režimu skladu a vysvětluje základní principy tohoto zvláštního režimu, včetně příkladů, kdy dojde ke změně podmínek při uplatnění tohoto režimu. Představena jsou také pravidla pro vedení evidence pro účely DPH o přemístění zboží v režimu skladu a navazující úprava pravidel pro podávání souhrnného hlášení.

Adrian Cloer, Steffen Postler

Eine neue Weltsteuerordnung? - Der Übergang vom physischen zu alternativen Anknüpfungspunkten: eine erste Beurteilung der OECD/G20/IF-Stellungnahme v. 29.-30.1.2020 zur Säule 1
Nový světový daňový pořádek? - přechod od fyzického k alternativnímu hraničnímu určovateli první hodnocení stanoviska OECD/G20/IF z 29.-30.1.2020 k pilíři 1

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 11, S. 486-499

Diskuze v rámci OECD ohledně projektu BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) původně zaměřená zejména na boj proti škodlivé daňové optimalizaci v posledních dvou letech nabývá nových rozměrů. Nyní se hovoří zejména o otázkách přidělení daňových práv, přičemž v současné době je patrný trend postupného upouštění od požadavku fyzické přítomnosti v dané zemi ve prospěch alternativního způsobu ekonomického napojení. Nejistý je také postoj EU k výsledkům BEPS 2.0, která buď příslušná pravidla implementuje, nebo navrhne jiná možná řešení. Článek poskytuje obecný přehled o projektu BEPS, zejména s ohledem na digitální ekonomiku. Autoři upozorňují na problematické body, které demonstrují na konkrétních praktických příkladech. - Poznámky.

Matthias Oldiges

Ermäßigter Steuersatz für die Gastronomie : Auswirkungen auf die Praxis
Zvýhodněná daňová sazba pro gastronomii : dopady na praxi

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 22, S. 1140-1143

Společně s dalšími podpůrnými opatřeními v souvislosti s epidemií covid-19 německá vláda na začátku května 2020 rozhodla o zavedení časově omezené daňové úlevy pro podniky činné v gastronomickém průmyslu. V současné době podléhá prodej jídla k okamžité spotřebě DPH ve výši 19 %. Podle předloženého návrhu zákona by restaurační a stravovací služby mohly přechodně podléhat snížené sazbě DPH ve výši 7 %, a to v období od 30.6.2020 do 1.7.2021. Tuto výhodu by mohly využít i cateringové firmy, případně pekárny, řeznictví apod. Autoři představují vládou navržená opatření, která sice vítají, avšak kladou si otázku, zda podnikům nevzniknou neúměrné časové i finanční náklady spojené s dodatečnou administrativou. Dále pak upozorňují na možné problémy, které by mohly vyvstat v souvislosti s rozdělováním paušální celkové ceny a přicházejí s návrhem na zavedení paušální sazby. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Ine Lejeune

EU VAT to become a win-win-win : a dream to come true?
Evropský systém DPH příznivý pro všechny : dojde ke splnění snu?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 2, p. 67-68

Autorka, právnička a dlouholetá odbornice na DPH, ve svém komentáři nastiňuje prvky, které by dle jejího názoru měl splňovat ideální systém DPH v Evropské unii. Podporovala by např. společný systém registrace k dani, společné sankce a standardizaci při vykazování a správě dat. Za nevhodný naopak považuje tzv. konečný systém DPH. Obecně by autorka preferovala zásadní změnu systému, namísto jeho "záplatování" prostřednictvím neustálých dílčích úprav, které se děje v současnosti. - Poznámky. -- Autorčiny návrhy jsou představeny v č. 3/2020 na s. 117-121 ("Never waste a good crisis: turning the EU VAT system into a win-win-win").

Bert Kimpel, Elnaz Mehrkhah

EU-Kommission: Verschiebung der Mitteilungspflicht für grenzüberschreitende Steuergestaltungen

Evropská komise: odložení oznamovací povinnosti pro přeshraniční daňová uspořádání

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 21, S. 1092-1093

Evropská komise vydala legislativní návrh na změnu směrnice o správní spolupráci v oblasti daní za účelem odložení oznamovací povinnosti pro přeshraniční daňová uspořádání (v souvislosti s dopady pandemie covid-19). V návaznosti na směrnici DAC-6 z května 2018 měly členské státy EU k 1.7.2020 zavést předpisy, které by přeshraničním daňovým uspořádáním ukládaly povinnost hlásit svou činnost finančnímu úřadu daného členského státu a umožnily v tomto ohledu automatickou výměnu informací mezi členskými zeměmi. Komise na zasedání 8.5.2020 rozhodla o postoupení svého pozměňovacího návrhu Radě a Evropskému parlamentu. Článek shrnuje požadavky platné směrnice DAC 6, navrhované změny i výhledy do budoucna. - Poznámky.

Harm van den Broek

Final losses in respect of cross-border mergers : Memira (case C-607/17) and Holmen (case C-608/17)
Konečné ztráty s ohledem na mezinárodní fúze : případ Memira (C-607/17) a případ Holmen (C-608/17)

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 2-3, p. 53-61

Autor analyzuje rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Memira Holding (C-607/17) a Holmen (C-608/17), která se týkají skutečnosti, zda v situaci přeshraničního sloučení podniků doprovázené likvidací vedoucí ke konečné ztrátě může být tato konečná ztráta připsána mateřské společnosti sídlící v jiném členském státě EU. Zjišťuje, zda jsou tato soudní rozhodnutí relevantní ve vztahu k problematice zdanění nadnárodních fúzí a likvidací na pozadí evropské směrnice o společném systému zdanění při fúzích (č. 2009/133/EU). Článek přibližuje také precedent daný rozhodnutím SDEU v případě Marks & Spencer (C-446/03) a další rozhodnutí týkající se problematiky daňového režimu konečných ztrát. - Poznámky.

Robert Danon and Wolfgang Schön

Foreword: tax treaty interpretation after BEPS

Předmluva: interpretace daňových dohod po BEPS

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 4-5, p. 159-162

Článek je úvodním příspěvkem ke speciálnímu číslu, které představuje příspěvky z mezioborové konference, jež proběhla 19.-20.12.2019 v Lausanne. Konference se týkala dohod o zamezení dvojího zdanění v souvislosti s opatřením OECD/G20 proti BEPS. Jednotlivé příspěvky, které jsou v čísle k tématu otištěny, jsou rozděleny do čtyř podtémat: nový rámec pro daňové dohody, mnohostranný nástroj (multilateral instrument, MLI), výklad vybraných ustanovení smluv, evropské a domácí otázky. V úvodním článku jsou všechna tato témata blíže představena. - Poznámky. -- Monotematické dvojčíslu.

Thierry Viu and Xavier Daluzeau

French tax audits and the new tax warranty scheme

Francouzské daňové kontroly a nový systém daňové záruky

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 2-3, p. 109-111

Autoři stručně představují nový francouzský systém daňové záruky, který je účinný od počátku r. 2019. Tento systém nabízí daňovým poplatníkům větší právní jistotu ve vztahu k daňovým kontrolám a mohl by vést k malé revoluci v provádění daňových kontrol ve Francii. Příspěvek popisuje, jaké typy daňových kontrol pokrývá daňová záruka, jaké dvě situace pravděpodobně nastanou v průběhu daňové kontroly prováděné francouzskou daňovou správou a jak daňová záruka ve vztahu k daňové správě funguje. Autoři zdůrazňují, že v důsledku využívání daňové záruky se očekává rozšíření cílených daňových kontrol v konkrétních věcech namísto daňových kontrol obecných. - Poznámky.

Visa Kananoja

Implementation of the EU Anti-Tax Avoidance Directive (2016/1164) exit tax measures in Finland Realizace zdanění při odchodu vyplývající z evropské směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (2016/1164) ve Finsku

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 2-3, p. 103-108

Článek přibližuje zavádění článku 5 evropské směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD, 2016/1164/EU), který upravuje zdanění při přemístění majetku do zahraničí, tzn. bez převodu vlastnického práva, tzv. exit tax, ve Finsku. Nová pravidla pro zdanění při odchodu (exit tax) byla ve Finsku přijata v prosinci 2019. Autor seznamuje také s předchozími pravidly exit tax a jejich použitím a přidává několik postřehů k dalšímu možnému vývoji oblasti zdanění při odchodu ve Finsku. - Poznámky.

Svetlin Krastanov

Implementation of the EU VAT "quick fixes" in Bulgaria Implementace tzv. dočasných opatření rychlé nápravy u DPH v Bulharsku

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 2, p. 74-78

Tzv. opatření rychlé nápravy (VAT quick fixes) jsou dočasná opatření v EU, která by měla zjednodušit a sjednotit pravidla týkající se DPH u přeshraničních transakcí. Článek informuje o implementaci quick fixes v Bulharsku. Diskutovány jsou změny u intrakomunitárních dodávek, zjednodušení režimu "call-off stock" a nová pravidla pro tzv. řetězové transakce. - Poznámky.

Angelo Contrino and Anna Cavallo

Incidental transactions excluded from the VAT pro rata calculation : the ECJ and the Italian Supreme Court interpretations Vedlejší plnění, která se vylučují z výpočtu odpočitatelného podílu u DPH : Soudní dvůr EU a interpretace italského Nejvyššího soudu

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 2, p. 79-83

Podnikatelé si dle evropských pravidel pro DPH mohou odečítat daň na vstupu. Existují však složitější případy, kdy určité zboží či služby (vstupy) jsou používány pro plnění, kde existuje možnost odpočtu daně na vstupu a zároveň pro plnění, kde odpočet uplatnit nelze. V takových případech se používá poměrný odpočet daně (čl. 173-175 evropské směrnice o DPH). Autoři se v článku zabývají tím, jak postupovat u vedlejších plnění, která se vylučují z výpočtu tzv. odpočitatelného podílu (článek 174(2) směrnice o DPH). Ve svém výkladu se opírají o judikaturu Soudního dvora EU i o přístup italského Nejvyššího soudu. Zjišťují, že italský Nejvyšší soud se do určité míry odchyluje od judikatury Soudního dvora EU. - Poznámky.

Savvas Kostikidis

Influencer income and tax treaties Příjmy influencerů a daňové dohody

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 6, p. 359-376

Tzv. influenceri jsou lidé, kteří se živí publikováním reklamních příspěvků na sociálních sítích. Spolupráce s firmami může nabývat různých forem - od sponzorství, přes product placement až po tzv. merchandising. Daňové řešení příjmů generovaných tímto způsobem komplikuje skutečnost, že influenceri mohou v rámci svých kampaní působit v několika různých zemích. Autor se v článku zabývá influencer marketingem z daňového pohledu, konkrétně optikou vzorové smlouvy OECD. Soustředí se přitom na alokaci práv zdanění příjmů dle článků 7, 12 a 17 vzorové smlouvy. U influencerů lze při zdanění postupovat obdobně jako např. u bavičů či v případě modelingu. - Poznámky.

Veronika Konečná, Alena Andrejovská

Investor decision-making in the context of the effective corporate taxation Rozhodování investora v kontextu efektivního zdanění podniků

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 1, p. 111-120

Autorky se věnují otázce zdanění podniků a vysvětlují princip korporátní daně, který je založen na bezprostředním zdanění výnosu akcionářů, přičemž tato daňová sazba je následně užívána jako daňová sazba pro zisky z investic. Analýza zohledňuje mikroekonomické determinanty jako je kapitálová intenzita,

tzv. pákový efekt, nominální daňová sazba nebo ziskovost firmy. Hlavním cílem příspěvku je kvantifikovat stupeň závislosti mezi efektivní sazbou daně z příjmů právnických osob a těmito vybranými proměnnými v členských zemích EU, a to konkrétně v období mezi lety 2008-2016. Ze závěrů studie vyplývá, že právě ziskovost společnosti je indikátorem, který nejvýrazněji ovlivňuje efektivní daňovou sazbu.

Enrique Sánchez de Castro Martín-Luengo

Look-through tax treatment of foreign entities in Spain : background and new guidance

Klasifikace zahraničních subjektů ve Španělsku jako daňově transparentní entity : pozadí a nová pravidla

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 6, p. 332-337

Stále více zahraničních investorů ve Španělsku má zájem registrovat se pro daňové účely jako tzv. "look-through entities" (daňově transparentní entity), s čímž je spojen odlišný daňový režim (plátcem daně jsou společníci daňově transparentní entity, ne samotná entita). Ve Španělsku bylo v únoru 2020 vydáno nové usnesení, které podmínky klasifikace zahraničních subjektů jako "look-through entities" upřesňuje. Autor v článku popisuje situaci a změny, které usnesení přineslo, konstatuje však, že vydáním dokumentu vyvstaly v některých ohledech nové nejasnosti. Nová pravidla tak situaci zahraničním investorům nezjednodušují. - Poznámky.

Denis-Emmanuel Philippe and Erdem Yüksel

Mandatory disclosure of aggressive cross-border tax planning arrangements : implementation of DAC 6 in Belgium

Povinné oznamování přeshraničních uspořádání vedoucích k agresivnímu daňovému plánování : realizace směrnice DAC 6 v Belgii

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 4, p. 121-128

Příspěvek přibližuje transpozici evropské směrnice o povinné automatické výměně informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat (DAC 6), do belgického daňového práva. Zákon implementující požadavky směrnice byl schválen v prosinci 2019 a povinnost oznamovat přeshraniční uspořádání belgické daňové správě je účinná od 1.7.2020. Autoři rozebírají okruh osob-zprostředkovatelů, kterých se oznamovací povinnost týká; která přeshraniční uspořádání mají být daňové správě oznamována; podmínky oznamovací povinnosti i osvobození od této povinnosti; sankce. Problematiku ilustrují na vzorové případové studii. - Poznámky.

Zdeněk Morávek

Nájem nemovitých věcí z pohledu DPH u příspěvkových organizací

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 9, s. 67-70

V praxi příspěvkových organizací se poměrně často vyskytují případy nájmu nemovitých věcí. Článek se věnuje problematice těchto nájmu z hlediska daně z přidané hodnoty. Autor uvádí, že nájem nemovité věci je služba podléhající základní sazbě daně, ale v řadě případů se jedná také o plnění osvobozené od daně. Jako základní aplikační problém identifikuje odlišnost výkladů, co lze z pohledu zákona o DPH považovat za nájem. Vyjasňuje tedy definici nájmu a prostřednictvím praktických příkladů ukazuje daňové řešení zkoumané problematiky. Zaměřuje se také na krátkodobý nájem nemovité věci, nájem prostor a míst k parkování, pronajímání tělocvičen a dalších sportovních zařízení i na dobrovolné zatížení daní na výstupu. Zmiňuje také nutnost správného rozlišení nájmu a ubytovací služby, neboť u nich se uplatňuje rozdílný daňový režim.

Zdeněk Burda

Odečitatelné položky a slevy na dani z příjmů v judikatuře správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 6, s. 48-56

Komentovaný výběr judikatury správních soudů se zaměřením na problémy poplatníků daně z příjmů při obhajování některých odečitatelných položek (nezdanitelných částek základu daně) a slev na dani. Jednotlivé judikáty se věnují povinnosti správce daně prokázat pochybnosti k uplatnění odečitatelných položek; oprávněnosti FÚ vydat výzvu k prokázání, že manželka neměla vyšší příjmy a související ústavní stížnosti k rozsudku; prokazování slevy na vyživovanou manželku; dvěma různými verzím prohlášení k uplatnění nezdanitelných částek a slev na dani; prokazování užívání bytu k trvalému bydlení; prokazování společné domácnosti s dítětem po rozvodu.

Vladimír Hruška

Opravné a dozorčí prostředky. 2.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 9, s. 51-54

Přehledné seznámení s opravnými prostředky podle daňového řádu, které mohou daňové subjekty použít v rámci obrany vůči správci daně. V této části je popsána podstata dalších postupů využitelných v daňovém řízení: oprava zřejmých nesprávností (§ 104); námitka (§ 159); stížnost na postup správce daně; stížnost proti nevhodnému chování úředních osob; prominutí daně (řízení o prominutí daně nebo příslušenství daně, prominutí penále, prominutí úroku z prodlení a úroku z posečkané částky, hromadné prominutí daně nebo příslušenství daně).

Vladimír Hruška

Opravné a dozorčí prostředky. 1. část

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 7-8, s. 59-62

Přehledné seznámení s opravnými a dozorčími prostředky podle daňového řádu, které mohou daňové subjekty použít v rámci obrany vůči správci daně. Nejprve blíže k obecným záležitostem týkajícím se opravných a dozorčích prostředků, dále k odvolacímu řízení (dle § 109 - § 116), jeho náležitostem a postupu správce daně prvního stupně i postupu odvolacího orgánu. Poté k mimořádnému opravnému prostředku - obnova řízení (dle § 117 - § 120) a k dozorčímu prostředku, který lze zahájit pouze z moci úřední - přezkumné řízení (dle § 121 - § 123).

Fabiola Annacondia

Overview of general turnover taxes and tax rates : January 2020

Přehled všeobecných daní z obratu a daňových sazeb : leden 2020

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 2, p. 99-109

Přehled všeobecných daní z obratu v různých zemích světa k 1.1.2020. V přehledné tabulce je u každé země uvedeno, o jaký typ daně se jedná (zda jde o DPH, či o daň ze zboží a služeb - GST, příp. o jakou konkrétní formu) a jaké sazby jsou u této daně stanoveny (standardní, snížené a zvýšené). V poznámkách je dále specifikováno, na jaké zboží a služby se v dané zemi snížená či zvýšená sazba vztahuje. Většina zemí nyní aplikuje DPH, počet států s GST se neustále snižuje. - Poznámky.

Ivan Macháček

Práce z domova a její daňové řešení

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 3-9

Příspěvek rozebírá pracovněprávní a daňové podmínky práce z domova (home office) na straně zaměstnance i zaměstnavatele. Charakterizuje práci z domova z pohledu zákoníku práce (§ 317 a § 151) a její výhody i nevýhody. Dále se věnuje daňovému řešení nákladů při práci z domova u zaměstnance a ze stanoviska GFR dovozuje, že v případě kompenzace vynaložených nákladů zaměstnancem při práci z domova nevzniká na straně zaměstnance daňový příjem. Autor se podrobněji zaměřuje na náhrady cestovních výdajů, náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce a na povinná plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce. Poté doporučuje postup při stanovení požadované úhrady za hovorné v případě používání mobilních telefonů a kompenzaci výdajů na připojení k internetu. Následně shrnuje daňové řešení vynaložených nákladů při práci z domova u zaměstnavatele.

Gracia M. Luchena Mozo

Pros and cons of the new European tax dispute resolution system and the Spanish attempt at transposition

Klady a zápory nového evropského systému řešení daňových sporů a jeho transpozice ve Španělsku

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 4, p. 141-151

Článek se zaměřuje na transpozici evropské směrnice o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii (č. 2017/1852/EU, DRM) do španělského práva. Tato směrnice usiluje o zlepšení systému řešení sporů ohledně daňových smluv mezi státy EU, týká se zejména dvojího nebo vícenásobného zdanění příjmů a majetku. Autorka se věnuje mezinárodní regulaci procedury MAP (mutual agreement procedure), dle níž se spory mezi smluvními stranami řeší dohodou, problémům transpozice směrnice DRM i možným důsledkům neúspěšného převedení požadavků směrnice do španělského daňového práva. - Poznámky.

Ulrich Schreiber

Remarks on the future prospects of the OECD/G20 Programme of Work : profit allocation (pillar one) and minimum taxation (pillar two)

Poznámky o budoucích vyhlídkách Programu prací OECD/G20 : alokace zisků (první pilíř) a minimální zdanění (druhý pilíř)

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 6, p. 338-345

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj představila v r. 2019 nová pravidla pro alokaci zisků nadnárodních podniků (tzv. první pilíř; Pillar One proposal) a doporučila celosvětovou minimální efektivní daňovou sazbu v rámci snah omezit škodlivou daňovou optimalizaci (tzv. druhý pilíř; Pillar Two proposal). Autor se v článku zabývá tím, zda nový program OECD omezí mezinárodní daňovou konkurenci. Konkrétně je popisován „hybridní“ systém alokace zisků, který kombinuje prvky principu tržního odstupu (arm's length principle) a alokace zisků dle vzorce (formula-based profit allocation). Následně je představena podoba minimálního zdanění dle prvního i druhého pilíře a jsou nastíněny vyhlídky mezinárodní daňové koordinace. V závěrečných částech příspěvku se autor zabývá možnými důsledky v případě, že by návrhy OECD nevedly ke snížení daňové konkurence. Článek se okrajově dotýká i problematiky digitálních daní. - Poznámky.

Herbain, Charlene A.

Should VAT be the next environmental policy tool?

Měla by být DPH novým nástrojem environmentální politiky?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 2, p. 69-73

Autorka se v článku zabývá tím, zda lze snížené sazby DPH v EU využít jako nástroj environmentální politiky, zejména s ohledem na chystané legislativní změny týkající se snížených sazeb a s ohledem na program "European Green Deal". V některých zemích jsou zatím snížené sazby aplikovány na energetiku jako takovou, ne však na "zelenou energii". Na otázku, zda jsou snížené sazby DPH vhodným nástrojem, jak motivovat spotřebitele činit rozhodnutí příznivější vůči životnímu prostředí, se mezi odborníky objevují různé názory. - Poznámky.

Jaroslav Vostatek

Sociální zabezpečení je klíčem k české daňové reformě

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 3, s. 4-12

Tématem příspěvku je daňová reforma v České republice, jejíž problematiku autor zevrubně popisuje a poukazuje na hlavní problémy související s její implementací. Opírá se o data z OECD, která upozorňují na skutečnost, že daňová struktura v ČR se od ostatních členských zemí výrazně liší zejména s ohledem na velmi nízké zdanění osobních příjmů a majetku a naopak relativně vysoký podíl příspěvků na sociální zabezpečení. V tomto ohledu autor kritizuje absenci ucelené koncepce příspěvků na sociální zabezpečení, výhrady má rovněž k nastavení pojistného na zdravotní pojištění, které označuje jako "nespravedlivou zdravotní daň". Prostor je dále věnován analýze daně z příjmů fyzických a právnických osob, kterou autor doprovází vlastními návrhy na reformy. Závěrem hodnotí český daňový mix jako velmi nevyvážený, a to především z důvodu vysokých příspěvků na sociální zabezpečení na úkor daně z příjmů fyzických osob.

Václav Benda

Souhrnné hlášení : podávání v roce 2020

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 9, s. 38-40

Příspěvek představuje aktuálně platná pravidla pro podávání souhrnných hlášení k DPH, a to v návaznosti na novelizované znění § 102 zákona o DPH a na metodické informace GFŘ vztahující se k podávání souhrnných hlášení. Nejprve jsou shrnuty základní povinnosti plátce a identifikované osoby při podávání těchto hlášení, poté je podrobně rozebrána forma podání a tiskopis souhrnného hlášení. Autor dále informuje o lhůtách pro podání a o možnosti podat následné souhrnné hlášení. Identifikuje změny s účinností od 1.1.2020, kterými se upřesňují podmínky, za nichž se uplatní osvobození od daně při dodání zboží do jiného členského státu, včetně přemístění zboží z tuzemska do jiného členského státu. Stanoví se také podmínky pro zvláštní režim dodání a pořízení zboží s použitím přemístění zboží v režimu skladu uvnitř území EU. V návaznosti na uvedené změny se také doplňují a upřesňují pravidla pro podávání souhrnných hlášení. -- Praktické příklady k souhrnnému hlášení viz s. 41-44.

Stefan Weber

Tax and fiscal policy measures in response to the COVID-19 crisis : overview and economic analysis for Germany

Opatření daňové a fiskální politiky v reakci na krizi COVID-19 v Německu : přehled a ekonomická analýza

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 6, p. 346-352

Německo je dle MMF lídrem v přijatých opatřeních na záchranu ekonomiky v důsledku pandemie nemoci COVID-19. Článek přehledně shrnuje veškerá přijatá opatření, a to jak ve směru k podnikům, tak ve směru k fyzickým osobám. Součástí podpory byly přímé transfery i různé daňové úlevy a pobídky. V závěru článku jsou nastíněny možné dopady opatření. - Poznámky. -- Součástí čísla jsou i články o záchranných opatřeních v Číně (s. 353-358) a v Latinské Americe (tento článek je dostupný pouze v online verzi časopisu).

By Ajay Agrawal, Carlos Rosell, and Timothy Simcoe

Tax credits and small firm R&D spending

Daňové kredity a výdaje malých firem na výzkum a vývoj

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 2, p. 1-21

Kanada v r. 2004 změnila podmínky pro přiznávání daňového kreditu v programu „Scientific Research and Experimental Development“ (SRED). Z programu SRED jsou poskytovány daňové pobídky na výzkum a vývoj uskutečněný malými soukromými firmami. Autoři v článku zkoumají dopady programu na objem výzkumu a zjišťují, že v důsledku změny podmínek se objem výzkumu a vývoje mezi firmami, které měly nárok na účast, zvýšil o 17 %. Dále byly identifikovány další rozdíly v závislosti na konkrétních charakteristikách firem. - Poznámky.

Henrik Kleven, Camille Landais, Mathilde Muñoz, and Stefanie Stantcheva

Taxation and migration : evidence and policy implications

Zdanění a migrace : zjištění a důsledky pro daňovou politiku

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 2, p. 119-142

S rostoucí globalizací a se snížením nákladů na přesídlení vzrostlo riziko, že se lidé kvůli vysokým daňovým sazbám mohou snadno přestěhovat do jiné země. Státy by proto měly brát v úvahu tuto skutečnost při nastavení daňové politiky. Autoři v článku zkoumají mobilitu jedinců v závislosti na zdanění příjmu a majetku a dále naznačují, jaké poznatky z toho vyplývají pro daňovou politiku. Dle autorů nicméně nelze závěry zatím zobecňovat pro nedostatek potřebných dat - známy jsou především případy osob s vysokými příjmy, ze specifických sektorů (kultura, sport) či z konkrétních zemí. Mobilita z důvodu daňového zatížení se také může lišit vlivem různých faktorů (velikost daňové jurisdikce, míra mezinárodní či vnitrostátní koordinace v nastavení daňové politiky, aj.). - Poznámky. -- K tématu "How Taxes Affect Location Choices" viz i článek na s. 90-118.

Isabel Garcia Calich da Fonseca

Taxation of capital gains on indirect sales of shares of Brazilian companies by non-residents : the allocation of taxing rights or tax avoidance schemes?

Zdanění kapitálových zisků u nepřímého prodeje akcií brazilských firem nerezidenty : alokace práv zdanění nebo schéma vyhýbání se dani?

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 6, p. 324-331

Autorka se v článku zabývá situací, při které mezi sebou dvě nerezidentní firmy obchodují s akciemi třetí společnosti (také nerezidentní), která má v majetku akcie čtvrté společnosti se sídlem v Brazílii. Třetí firma je dceřinou společností první z firem. V příspěvku je situace analyzována z pohledu brazilského práva a systému zdanění kapitálových zisků u nerezidentů. - Poznámky.

Domenico Ferraro, Giuseppe Fiori

The aging of the baby boomers : demographics and propagation of tax shocks

Stárnutí tzv. baby boomerů : demografie a šíření daňových šoků

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 2, p. 167-193

Poválečný baby boom a následné stárnutí této generace způsobilo dramatické změny ve věkové skladbě pracovníků v USA. Autoři zkoumají, jak měnící se věkové složení americké pracovní síly ovlivnilo

míru nezaměstnanosti a její reakci na šokové mezní daňové sazby. Nejprve se zaměřují na konkrétní věkové skupiny, následně se pokoušejí data agregovat a sledovat efekty na celkovou míru nezaměstnanosti. Výsledky průzkumu naznačují, že věková skladba je s ohledem na daňovou politiku kvantitativně důležitou proměnnou. Změny daňové sazby sledované v USA v poválečném období jsou ve snižování míry nezaměstnanosti stále méně efektivní. Na agregátní úrovni se snižování daní dle autorů projevuje výrazně více, když je cílené, tzn. zaměřené na konkrétní věkovou skupinu, např. mladých lidí. - Poznámky.

Rasmi Ranjan Das

The concept of value creation : is it relevant for the allocation of taxing rights?

Koncepce tvorby hodnoty : je významná pro alokaci práv zdanění?

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 3, p. 134-143

Autor blíže představuje koncepci tvorby hodnoty (value creation) a její použití v diskusích o oprávněnosti práv zdanění. Věnuje se jí z pohledu ekonomické teorie a také v souvislosti s projektem BEPS (eroze daňového základu a přesouvání zisku) a s převodními cenami. Rozebírá tvorbu hodnoty na straně firemního dodavatele s ohledem na alokaci práv zdanění a zvažuje, zda by koncepce měla zahrnovat také tvorbu hodnoty na straně odběratele (tzn. zda samotný prodej může státu přisoudit právo zdanění). Následně tyto názory kriticky analyzuje a dochází k závěru, že koncepce tvorby hodnoty nemůže být základním principem alokace práv zdanění. Přibližuje také praktickou neproveditelnost a nespravedlnost systému alokace práv zdanění založeného na tvorbě hodnoty. - Poznámky. -- Více k value creation viz Bulletin for international taxation č. 4-5/2020, s. 197-221.

Stephen Daly

The constitutional implications of an EU arm's length principle

Ústavní dopady evropského principu tržního odstupu

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 2-3, p. 70-75

Princip tržního odstupu (arm's length principle) je standardem regulujícím obchodní transakce tak, aby bylo zajištěno, že jejich podmínky jsou přijatelné i pro nezávislé strany. Využívá se zejména v oblasti převodních cen, jeho účelem je zabránit účelovému přelévání zisků z jedné jurisdikce do druhé. V oblasti posuzování transparentnosti daňových rozhodnutí (tax rulings) se stále častěji objevuje otázka, zda je princip tržního odstupu samostatným standardem evropského práva, zřetelně odlišeným od národního práva. V článku je vysvětleno, proč neexistuje samostatný evropský princip tržního odstupu, a je uvedeno, že jeho existence by mohla mít hluboké dopady na ústavnost s ohledem na podkopání základní ústavní zásady, že daně mohou být ukládány pouze ve shodě s národním právem. - Poznámky.

Manuela Krause and Niklas Potrafke

The real estate transfer tax and government ideology : evidence from the German states

Daň z převodu nemovitostí a vládní ideologie : poznatky z německých spolkových zemí

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 1, p. 100-120

Od r. 2007 mají německé spolkové země možnost samy si nastavit sazbu daně z převodu nemovitostí. Autoři v článku analyzují tuto reformu - zkoumají, zda má na výši zvolené sazby vliv to, zda je zemská vláda pravicová či levicová. Bylo zjištěno, že tendenci zvyšovat sazbu mají spíše (středo)levicové vlády. V letech 2007-2017 byla daň zvýšena celkem šestadvacetkrát, přičemž pravicová vláda zvýšila sazbu daně pouze třikrát a i průměrná sazba daně byla nižší. Některé spolkové země daň nezvýšily vůbec. - Poznámky.

Sam Fleming, Jim Brundsen, Chris Giles, James Politi

US scuppers global digital tax plan and fires warning to Europe

USA potápí globální plán na digitální daň a míří varovné výstřely na Evropu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40429 (18.6.2020), p. 1

Spojené státy blokují vyjednávání s evropskými zeměmi o digitální dani. Velká Británie, Francie, Německo a Španělsko pod společnou záštitou OECD patří k předním proponentům zdanění digitálních služeb, což koliduje s protekcionářskou politikou D. Trumpa a jeho administrativy. Zavedení tzv. digitální daně by dle slov Steva Mnuchina vyvolalo odpovídající reakci.

Susanne Thonemann-Micker, Thomas Naus

Welchen Einfluss hat COVID-19 (Coronavirus) auf die Erbschaftsbesteuerung? : gleichzeitig ein Petitum an den Gesetzgeber und die Finanzverwaltung

Jaký vliv má COVID-19 (koronavirus) na zdanění dědictví? : současně prosba na zákonodárce a finanční správu

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 17, S. 856-861

Středně velké rodinné firmy, stejně jako kótované podniky, v dobách pandemie koronaviru bojují o likviditu a jejich hodnota postupně klesá. Článek se zabývá otázkou, jaký vliv bude mít epidemie covid-19 a pokles hodnoty měny na zdaňování dědictví u rodinných podniků, a snaží se navrhnout možné strategie, jak na hrozící rizika reagovat. Autoři přicházejí s konkrétními příklady z praxe, s nimiž se jednotliví podnikatelé potýkají, a tímto způsobem upozorňují na nejčastější problémy. V závěru se obšírněji věnují problematice dědické daně a navrhuji zákonodárcům možná podpůrná opatření. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Bernhard Frye

Zusätzliche Voraussetzungen für die Steuerbefreiung innergemeinschaftlicher Lieferungen ab 1.1.2020
Dodatečné požadavky na osvobození od daně pro dodávky uvnitř Společenství platné od 1.1.2020

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 9, S. 325-330

Na základě požadavků EU němečtí zákonodárci rozšířili právní úpravu vztahující se k osvobození od DPH v případě vnitrouijních dodávek zboží o tři dodatečné předpoklady. Autor tyto nové normy detailně rozebírá a v obecné rovině se věnuje vnitrouijním dodávkám s ohledem na jejich danění. Jedná se o dočasné řešení, které má systém prozatímně upravit do doby, než dojde k zavedení finálního uceleného systému DPH, jenž je plánován na r. 2022. Podle autora nejsou navržené změny dostatečně přesně formulovány a do jisté míry zaostávají za evropským vzorem. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 6

Daňové a pojistné úlevy podnikatelům kvůli korona-krizi (s. 2-9); Nouzový stav a dopad mimořádných opatření na insolvenční řízení - Lex Covid (s. 10-12); Cestovní náhrady při cestách na pracoviště k výkonu práce mimo rozvrh směn (s. 13-15); Překážky v práci na straně zaměstnavatele a zdravotní pojištění (s. 16-18); Výkaz nedoplatků jako exekuční titul a jeho přezkoumatelnost (s. 19-23); Sociální fond a jeho využití ze strany zaměstnavatele (s. 24-31); Daňové úlevy v souvislosti s epidemií koronaviru (s. 32-36); Zkrácení daně nebo "jen" zkreslování hospodaření? (s. 37-41); SARS-CoV-2 a vnitroskupinové financování (s. 42-43); Opatření Ministerstva financí v oblasti DPH v souvislosti s COVID-19 (s. 44-47); Odečitatelné položky a slevy na dani z příjmů v judikatuře správních soudů (s. 48-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 21, (2020) č. 9

Daňová opatření a úlevy přijaté v souvislosti s koronavirem (s. 3-8); Daňový řád před dalšími změnami (s. 9-10); Zdaňování dotací z hlediska daně z příjmů (s. 17-19); Solidární zvýšení daně: rok 2020 a 2019 (s. 20-22); Odchod společníka ze s.r.o. - vypořádací podíl (s. 25-30); Výzkum a vývoj - daňové řešení podpory (s. 31-34); Elektronicky poskytované služby - pro účely DPH (s. 35-37); Souhrnné hlášení: podávání v roce 2020 (s. 38-40); Vnitropodnikové směrnice - 3. část (s. 45-47); Dluhy v daňové evidenci z hlediska daně z příjmů (s. 48-50); Opravné a dozorčí prostředky (2. část) (s. 51-54); Propuštění zaměstnance v karanténě (s. 61-62); Personální situace po skončení pandemie (s. 63-66); OSVČ a zdravotní pojištění (s. 67-68).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 7-8

Práce z domova a její daňové řešení (s. 3-9); Slevy na dani v roce 2020 (s. 10-18); Paušální výdaje na dopravu v daňovém priznání za rok 2019 (s. 19-26); Další informace v daňové oblasti související s epidemií SARS CoV-2 - ke dni 1.6.2020 (s. 27-33); DPH při dodání a pořízení zboží s přemístěním v režimu skladu (s. 34-40); Stanovení daně podle pomůcek - prověřené soudem (s. 41-46); Na zrušení daně z nabytí

nemovitostí vydělají obchodníci, rodiny na změnu zákona v některých případech doplatí (s. 47-51); Vybrané aspekty právní úpravy nájemní smlouvy (s. 55-59).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 12

Daňové a některé další úlevy pro podnikatele postižené mimořádnými opatřeními v souvislosti s šířením viru SARS CoV-2 (s. 1-4); Příklady na změny sazeb daně z přidané hodnoty v r. 2020 (s. 5-6); Zdravotní pojištění a platby za "státní pojištěnce" v r. 2020 a 2021 (s. 7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2020, č. 12

Pronájem nemovitých věcí 2020/2021 (s. 1-4); Nabíjecí stanice pro elektromobil - dotazy a odpovědi (s. 5); Pronájem nebytových prostor plátcům i neplátcům DPH - dotazy a odpovědi (s. 5-6); DPH 10% u stravovacích služeb - dotazy a odpovědi (s. 7); Plnění osvobozená podle § 51 odst. 1 ZDPH (s. 7-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2020, č. 13

Sankce u sociálního a zdravotního pojištění - přehled sankcí včetně upozornění na trestněprávní důsledky, koronavirová opatření a praktické příklady (s. 1-4); Polyfunkční budova a DPH - dotazy a odpovědi (s. 4-5); DPH při pořízení zboží a služeb z EU - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Plátce DPH - dotazy a odpovědi (s. 7-8); DPH a sanační práce - dotazy a odpovědi (s. 8).

Účetnictví

Sv. 2020, č. 6

Specifika účtování v komanditní společnosti a veřejné obchodní společnosti (s. 2-7); Daňová nadechnutí z doby rouškové - novela zákona o DPH (s. 8-15); Koordinační výbor k jízdám auty s hybridním pohonem (s. 18-26); Korespondence se správcem daně: vymáhání daní a daňová exekuce (s. 36-40); Třístranný obchod v podmínkách zákona o DPH pro rok 2020 (§ 17 zákona č. 235/2004 Sb., o DPH, v platném znění) (s. 44-47); Osvobození od cla a daně z přidané hodnoty při dovozu zboží ze třetí země v souvislosti s pandemií způsobené SARS-COV-2 (s. 51-53); Další prominutí daně z přidané hodnoty a správního poplatku z důvodu mimořádné události (s. 54-55).

Účetnictví v praxi

Sv. 24, (2020) č. 6

Nemovitost z pohledu vlastníka, plátce DPH (s. 4-8); Nedobytné pohledávky v účetnictví a daních (s. 9-17); Účetní a daňové dopady mimořádných opatření - druhý díl - schvalování účetní závěrky, odklady splátek úvěrů, nájemní vztahy a dopady nové úpravy insolvence (s. 18-26); Vybrané problémy daňového uplatnění pohledávek (s. 27-31); Chyba nebo inventarizační rozdíl? (s. 32-34); Vývoj výše minimální zálohy OSVČ ve zdravotním pojištění (s. 35-36).

Ekonomické vědy. Ekonomie

A political economist

Politický ekonom

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9196, p. 66

Shrnutí témat, kterými se v průběhu profesního života zabýval italský ekonom Alberto Alesina, jenž zemřel v květnu 2020. Alesina bránil úsporná opatření v rozpočtové oblasti a ve svém výzkumu kombinoval ekonomii s poznatky sociologie, kultury, historie a politologie. Zjišťoval například důvody výrazných rozdílů v participaci na trhu práce mezi muži a ženami v různých zemích, příčiny nižších výdajů v sociální oblasti v USA ve srovnání s Evropou či důvody, proč se státy odchylují od optimální fiskální politiky.

Jiří Pour

Analýza souvislostí strukturální nápravy vnější ekonomické nerovnováhy a dlouhodobého ekonomického růstu [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 1, s. 5-26

Autor se v článku zabývá nápravou vnější ekonomické nerovnováhy (nadměrného investování či nedostatečného spoření) z teoretického pohledu. Náprava vnější nerovnováhy spočívá v přibližování úspor a investic k rovnovážným hodnotám. V empirické části práce jsou analyzovány dopady nápravy nerovnováhy na hospodářský růst, přičemž bylo zjištěno, že při nápravě vnější nerovnováhy existuje vyšší pravděpodobnost zhoršení trendu HDP. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_1_2020_str_5-26.pdf

By Michael D. Bauer and Glenn D. Rudebusch

Interest rates under falling stars

Úrokové sazby za předpokladu klesající trendové inflace a rovnovážné reálné úrokové sazby

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 5, p. 1316-1354

Inflační trend a rovnovážná úroková sazba jsou dle finanční teorie determinantami výnosové křivky, v některých modelech se však oba faktory považují za konstantní. Autoři v článku předkládají důkazy, že úrokové sazby a rizikové prémie u dluhopisů jsou určovány změnami inflačního trendu a rovnovážné reálné úrokové sazby v čase. To, že oba faktory, které jsou v článku označeny jako r^* a π^* , nejsou konstantní a mohou se měnit v čase, je podstatné pro zjišťování výnosnosti státních dluhopisů. - Poznámky.

Nicola Fuchs-Schündeln and Matthias Schündeln

The long-term effects of communism in Eastern Europe

Dlouhodobé dopady komunismu ve východní Evropě

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 2, p. 172-191

Země východní Evropy prošly v uplynulých třiceti letech zásadní transformací z centrálně plánovaných ekonomik na ekonomiky tržní a z nedemokratických režimů na režimy demokratické. Autoři v článku zjišťují, zda dřívější režim zanechal v zemích východní Evropy a v balkánských státech trvalé změny. Konkrétně jsou zkoumány makroekonomické indikátory a preference obyvatelstva, a to ve čtyřech oblastech, ve kterých se fungování bývalých socialistických států lišilo od západní Evropy: státní intervence na trzích, politická (ne)svoloba, příjmové nerovnosti a genderová rovnost. Makroekonomické indikátory poukazují na značnou míru transformace a přiblížení se zemím v západní Evropě, z hlediska preferencí obyvatelstva jsou však pozorovány trvalé změny způsobené komunistickým režimem. - Poznámky. -- K dopadům rozdělení a opětovného sjednocení Německa viz článek na s. 143-171.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Norbert Häring

Angriff auf die Weltwährung : digitale Zahlungssysteme

Útok na světovou měnu : digitální platební systémy

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 90 (11.5.2020), S. 12

Projekt digitální měny Libra, jejíž významnou část zástity a vývoje zajišťuje společnost Facebook ve spolupráci s řadou menších soukromých subjektů, je předmětem kritiky centrálních bank. Ty projektu vytýkají především ambice stát se mezinárodní měnou a ohrozit tak pozici dolaru v systému mezinárodních financí. Vytýkána je také etická stránka věci, kdy je garantem měny soukromá společnost a nikoli stát. Užší propojení s dolarem by však jeho pozici mohlo naopak posílit, neboť Libra je primárně koncipována pro obchod na platformě Facebook s více než dvěma miliardami uživatelů.

Jürgen Röder

Anleger misstrauen der Dax-Rally

Investoři nedůvěřují horské dráze indexu Dax

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 105 (3.6.2020), S. 36

Index Dax, označovaný za barometr německé ekonomiky, překonal hranici 12.000 bodů. Jedná se o více než čtyřicetiprocentní nárůst oproti propadu z 16. března. Kolísavý kurz a nejistota ohledně zotavení po koronakrizi však způsobují nevyváženost trhů v dolarech a eurech ve prospěch americké měny.

Dana Heide, Carsten Volkery

Britische Banken knicken vor China ein

Britské banky se podlamují pod Čínou

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 107 (5.6.2020), S. 13

Britské bankovní domy HSBC a Standard Chartered podpořily čínský bezpečnostní zákon pro Hongkong. Zákon Číně umožňuje mj. nasazení bezpečnostních složek ve zvláštní správní zóně Hongkong. Rozhodnutí britských bank je v kontrastu s kritickým postojem britské vlády, která trvá na dodržení předávací smlouvy z r. 1997. -- Viz také související komentář na s. 17.

Martin Arnold, Guy Chazan

Bundesbank set to carry on buying bonds

Bundesbank bude pokračovat v nákupu dluhopisů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40445 (7.7.2020), p. 2

Deutsche Bundesbank bude pokračovat v nákupu vládních dluhopisů. Nákupy státních dluhopisů byly předmětem sporu německého Spolkového ústavního soudu s Evropskou centrální bankou.

A. Kröner, F. Holtermann

Deutsche Banken fordern den digitalen Euro

Německé banky požadují digitální euro

Handelsblatt, Jg. 2020, (2020) Nr. 114 (17.6.2020), S. 30

Svaz německých bank (Bundesverband deutscher Banken, BdB) tlačí na zavedení evropské digitální měny. V této oblasti jsou před evropským prostorem napřed Spojené státy americké a Čína. Absence vlastní digitální měny znamená dle obchodního vedoucího BdB A. Kraitscheida zásadní konkurenční nevýhodu a ztíženou pozici při implementaci principů průmyslu 4.0. BdB vydal prohlášení "Evropská odpověď na Libru: potenciál a podmínky programovatelného eura", které formuluje klíčové otázky současného stavu.

Pierpaolo Benigno, Gauti B. Eggertsson, Federica Romei

Dynamic debt deleveraging and optimal monetary policy

Dynamické snižování zadlužení a optimální monetární politika

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 2, p. 310-350

Autoři přicházejí s návrhem tzv. postkrizového nového keynesiánského modelu makroekonomické politiky, který staví na klasickém novém keynesiánském modelu, jenž má však dle autorů řadu nedostatků. Nabízejí proto možnou alternativu a přitom se zaměřují výlučně na období od r. 2008 dále, tedy na dobu následující po vypuknutí světové ekonomické krize. Na rozdíl od tradičního rámce předpokládají endogenní přirozené úrokové míry, které jsou zároveň závislé na makroekonomické politice státu. Studují přitom optimální měnovou politiku za existence nulové spodní hranice úrokových sazeb (ZLB). Vlivem této politiky se podle provedeného výzkumu daří zvyšovat přirozenou úrokovou míru vytvářením prostředí, které urychluje snižování zadlužení a tím endogenně zkracuje krizi a trvání závazné ZLB. - Poznámky.

Jim Brundsen, Sam Fleming

EU seeks probe into German regulator after Wirecard fraud

EU požaduje šetření v německém kontrolním úřadu po podvodu ve Wirecardu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40437 (27.6.2020), p. 10

Evropský orgán pro cenné papíry (European Securities and Markets Authority) se na popud komisaře pro euro Valdisa Dombrovskise připravuje na předběžné šetření postupu BaFinu v případě podvodu společnosti Wirecard. Dombrovskis také vyzval německou spolkovou vládu k podrobnějšímu šetření firmy EY, která pro BaFin prováděla audit.

Ruth Berschens

EU-Parlamentarier fordern mehr Härte : Bankenregulierung

Europoslanci požadují tvrdší přístup : regulace bank

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 107 (5.6.2020), S. 35

Europoslanci za Stranu zelených, sociální demokracii a Linkspartei požadují striktní pravidla pro pravomoci bank po dobu koronakrize. Evropská komise uvolnila předpisy, týkající se vlastního

kapitálu pro bankovní sektor, aby předešla omezení kreditních výdajů bank. Současně bankám doporučila dočasně se vzdát zpětného odkupu akcií a dividend. Blok tří jmenovaných stran prosazuje doplnit omezení o konvertibilní dluhopisy. Banky varují před ztížením možností svého refinancování.

Jan Mallien, Frank Wiebe

EZB geht in die Vollen

ECB míří k hojnosti

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 107 (5.6.2020), S. 30-31

Evropská centrální banka navyšuje objem záchranného balíčku Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) proti dopadům koronaviru ze 750 miliard eur na 1,2 bilionu. Aktuální míra inflace eurozóny se pohybuje mezi 0,1-0,2 % s očekávaným návratem na kýženou hodnotu pod 2 % (1,7 %) v r. 2022. Obdobně zní prognózy hospodářského růstu, které pro letošní rok očekávají pokles o 8,7 %, pro následující dva roky růst až k 5,2 %. Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu stávající politiku ECB v praxi zatím neovlivnilo.

Bank of Finland

Financial stability assessment : pandemic demonstrates necessity of risk buffers [elektronický zdroj]

Hodnocení finanční stability : pandemie ukazuje nezbytnost rizikových polštářů

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 94 (2020), No. 2, p. 6-18

Finská centrální banka ve svém pravidelném hodnocení finanční stability analyzuje mj. dopady pandemie nemoci COVID-19 na finskou ekonomiku, bankovní sektor, finanční trhy, trh s nemovitostmi i podniky a zaměstnanost. Finské podniky čelí nejvážnějším problémům od bankovní a ekonomické krize na počátku 90. let minulého století. Navzdory vážnému šoku zůstává finský finanční systém funkční, banky zvýšily objem půjček podnikům a umožnily jim různé úlevy. Likviditu podniků podpořila některými opatřeními i finská vláda. Pokles ekonomiky pravděpodobně oslabí solventnost podniků i domácností. Banky budou muset dle výhledu finské centrální banky počítat se ztrátami. Odolnost finského finančního systému podporuje i stabilita cen nemovitostí v posledních letech. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve finském jazyce. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/06/BOF_bulletin_2_2020.pdf

Carsten Volkery

Harte Einschnitte in Großbritannien

Tvrde mezníky ve Velké Británii

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 106 (4.6.2020), S. 28-29

Britské banky jsou kromě koronakrize zatíženy i brexitem. Ačkoli do krize vstupovaly zdravější a rentabilnější než jejich evropské protějšky, hrozí britským bankám nebezpečí úvěrové krize s odhadovaným výpadkem splátek až 80 miliard liber. Situaci zmírňuje vlastní kapitál bank a úrokové míry, které však mohou v případě brexitu bez dohody s EU klesnout do záporných hodnot.

Hotting up : green investing

Nabírá na obrátkách : zelené investování

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9199, p. 57-60

Ve finančním sektoru roste z různých důvodů zájem o problematiku klimatických změn. Role investorů v boji proti klimatickým změnám je nicméně omezená a nesmí být přeceňována. Redakce The Economist provedla analýzu více než 5.000 akciových společností. Bylo zjištěno, že jednání investorů může ovlivnit pouze méně než čtvrtinu objemu emisí. V článku jsou blíže diskutovány výsledky šetření, včetně různých možností, jak investoři mohou svým chováním v boji proti klimatickým změnám vlastně přispět. -- K tématu viz i příspěvek na s. 9-10.

Jak se budou vyvíjet sazby hypoték dál?

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 4, s. 42

Stručný pohled na očekávaný vývoj sazeb hypotečních úvěrů v následujících měsících v souvislosti se snižováním základní úrokové sazby ČNB. Článek konstatuje, že vzhledem k dopadům koronaviru na nezaměstnanost a k vládním podpůrným opatřením nyní banky v ceně hypoték kalkulují s vyšší rizikovou marží, takže ochota ke snižování sazeb není velká. Graf ilustruje vztahy mezi úrokovými sazbami v období od r. 2005 do začátku r. 2020.

Chloe Cornish

Lebanon bailout at risk over central bank loss

Libanonská finanční pomoc je ohrožena ztrátami centrální banky

Financial Times, Vol. 2020, No. 40436 (26.6.2020), p. 4

Mezinárodní měnový fond varuje Libanon před ztrátami tamní centrální banky ve výši 49 mld USD. Ztráty dosahují výše 91 % libanonského HDP za r. 2019. Bilance byla popřena guvernérem libanonské národní banky Riadem Salamém, tamní vláda se k situaci staví kriticky kvůli nebezpečí odlivu stabilizačních prostředků z MMF.

Elisabeth Atzler

Mastercard rechnet mit monatelanger Flaute : Corona-Pandemie

Mastercard počítá se stagnací v řádu měsíců : pandemie koronaviru

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 93 (14.5.2020), S. 32

Společnosti Visa a Mastercard zaznamenaly v souvislosti se zpomalením ekonomiky a poklesem spotřeby propad ve využívání služeb, především v oblasti kreditních karet. Normalizace stavu je očekávána až do konce r. 2020. Propad také způsobil zdržení v implementaci nových bezpečnostních prvků pro online platby.

More money, more problems : private equity (1)

Více peněz, více problémů : soukromý kapitál (1)

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9196, p. 61-62

Firmy zabývající se nákupem a prodejem podílů ve firmách, které nejsou veřejně obchodovány (private equity), krize v letech 2007-2009 příliš nezasáhla. Mnohé z těchto firem nyní tvrdí, že se jich nedotkne ani nepříznivá situace v důsledku pandemie nemoci COVID-19. Opravdu mohou tyto subjekty přetavit krizi v příležitost, jak samy tvrdí? -- K private equity viz i příspěvky na s. 62 a 63.

Andrea Cünnen

Neue Nervosität an den Börsen

Nová nervozita na burzách

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 112 (15.6.2020), S. 34-35

Indexy Dax a S&P 500 zažívají největší výkyvy od burzovního krachu v polovině března. Oproti očekáváním z počátku roku, kdy byl předpovídán třináctiprocentní růst u indexu Dax, v důsledku koronakrize očekávají koncerny Dax 24 % pokles obrátu. U obou indexů je do konce listopadu očekáván celkový pokles o dalších 10 %. Investoři spoléhají na podporu koncernů centrálními bankami. -- Viz také komentář na s. 26.

Nové formy spoření

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 9, s. II (aktualita)

Informace o návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu. Vláda jím realizuje legislativní opatření vyplývající z Koncepce rozvoje kapitálového trhu v ČR v letech 2019-2023. Návrh zavádí i dvě nové formy spoření, které mají motivovat občany k dostatečnému finančnímu zajištění na stáří - účet dlouhodobých investic a alternativní účastnický fond. Účet dlouhodobých investic má představovat nový produkt na finančním trhu, alternativní k penzijním fondům a životnímu pojištění. Alternativní účastnický fond má rozšířit škálu již existujících dynamických fondů s tím, aby bylo možno nabídnout účastníkům v dlouhodobém pohledu vyšší zhodnocení, byť za cenu vyšší rizikovosti jejich investice. Kromě změn, které přímo realizují vládní koncepci, obsahuje návrh zákona také další změny vyplývající z požadavků praxe. -- Více o účtu dlouhodobých investic viz Bankovníctví č. 7/2020, s. 34-35.

Václav Pech

Paniku a silný pesimismus vystřídalo nadšení a optimismus

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 5, s. 44-45

Autor upozorňuje na návrat investorů na akciové trhy a na jejich investiční optimismus v době, kdy makroekonomické údaje potvrzují pokles řady ekonomik. Zvažuje, co stojí za jejich opětovným návratem na trh, a identifikuje hlavní rizika a zdroje nejistoty dlouhodobějšího vývoje (zejména druhá vlna nemoci covid-19 a následné opětovné zpomalení či zmrazení ekonomiky; obava z příchodu

následné krize a situace malých podniků; prezidentské volby v USA; ziskovost korporátní sféry). -- Viz i komentář k vývoji akciového trhu na s. 42-43.

C. Bora Durdu, Alex Martin, Ilknur Zer

The role of US monetary policy in banking crises across the world

Role americké měnové politiky v bankovních krizích ve světě

IMF Economic Review, Vol. 68, (2020) No. 1, p. 66-107

Studie analyzuje roli americké měnové politiky při bankovních krizích ve vybraných 69 zemích světa, a to konkrétně v období let 1870-2010. Autoři si kladou otázku, zda jednotlivé kroky monetární politiky v USA ovlivňují finanční stabilitu ostatních ekonomik, přičemž se zaměřují zejména na pravděpodobnost vypuknutí bankovní krize, kterou posuzují s ohledem na makroekonomické, finanční a obchodní indikátory. V úvodu zkoumají americké kroky v této oblasti z historické perspektivy, dále se zaměřují na transmisní mechanismy, zejména s ohledem na otevřenost konkrétní ekonomiky a její návaznost na USA. Z výzkumu vyplývá, že zpřísnování měnové politiky v USA je spojeno s větší pravděpodobností bankovní krize v těch ekonomikách, které mají přímé vazby na USA. U zemí více integrovaných do globální ekonomiky jsou efekty monetárních šoků nejednoznačné. - Poznámky.

Céline Choulet

US banks : leverage ratios under pressure [elektronický zdroj]

Americké banky : pákové ukazatele pod tlakem

Conjoncture, No. 4 (2020), p. 7-13

V reakci na pandemii nemoci COVID-19 přikročily Spojené státy k rozsáhlým programům fiskální i monetární expanze a k deregulaci v bankovním sektoru (dočasné uvolnění kapitálových požadavků, které byly zavedeny v důsledku krize v letech 2007-2008). Autorka analyzuje provedená deregulační opatření a dochází k závěru, že objem bankovních rozvah, který narostl právě v důsledku expanzivní měnové a fiskální politiky, v dohledné době pravděpodobně neklesne. Nelze vyloučit, že dočasně uvolněná opatření budou opět zavedena. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Conjoncture_4_2020.pdf

Stephen G. Cecchetti, Tommaso Mancini-Griffoli, Machiko Narita, Ratna Sahay

US or domestic monetary policy : which matters more for financial stability?

Americká nebo domácí měnová politika : která je pro finanční stabilitu důležitější?

IMF Economic Review, Vol. 68, (2020) No. 1, p. 35-65

K uvolnění měnové politiky se jednotlivé centrální banky většinou uchylují s cílem povzbudit ekonomiku, investice a zájem o půjčky. Tento postup však zároveň zvyšuje riziko možného zadlužení a následné finanční nestability. Výzkumný článek je tematicky zaměřen na trvalé měnové uvolňování a jeho dopady na rizikové chování. Je založen na datech z téměř 1.000 finančních institucí ve 21 zemích, které byly analyzovány v časovém rozmezí 15 let. Autoři si kladou otázku, zda tato politika z dlouhodobého hlediska vede k finanční zranitelnosti ekonomik, a následně se zaměřují konkrétně na Spojené státy a vliv jejich měnové politiky na finanční stabilitu ostatních zemí. Spillover efekt se ukázal být silnější u ekonomik, které jsou více finančně rozvinuté, a zároveň méně otevřené obchodu, což potvrzuje obavy některých rozvíjejících se zemí. - Poznámky.

A. Dörner, J. Mallien, C. Volkery

USA drohen Minuszinsen

USA hrozí záporné úrokové sazby

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 109 (9.6.2020), S. 30-31

Americký prezident D. Trump podporuje snížení amerických úrokových sazeb po vzoru mj. Evropské centrální banky pod nulu. Fed dlouhodobě drží kladné úrokové sazby a upozorňuje na rizika spojená se snížením úrokových sazeb pro americkou ekonomiku a finanční trh, kde se výkyv likvidity může projevit jako kontraproduktivní.

Astrid Dörner

Wie die Fed Anlegern die Risiken abnimmt : Geldpolitik

Jak Fed přebírá rizika investorů : měnová politika

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 110 (10.6.2020), S. 32-33

Fed poprvé nakupuje i korporátní dluhopisy ve snaze udržet dostatečnou likviditu k adekvátnímu financování podniků. Současně také pokračuje v neomezeném nákupu státních dluhopisů. V souvislosti s nákupem dluhopisů čelí Fed obdobné kritice jako ECB, mj. i za možné udržování tzv. „zombie podniků“.

F. Holtermann, A. Kröner

Wirecard droht Ärger mit der Finanzaufsicht

Wirecardu hrozí nepříjemnost s finančním dozorem

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 92 (13.5.2020), S. 32

Analýza rizik německé finančně-technologické společnosti Wirecard, provedená společností KPMG, se stala předmětem šetření Bafin (Spolkový úřad pro dohled nad finančními službami). Firma Wirecard je od r. 2019 v podezření z neprůhledných obchodních praktik a zavádějícího informování věřitelů. 4. června 2020 má Wirecard termín předložení meziroční bilance Bafinu, její výsledek se silně projeví na hodnotě akcií firmy.

Olaf Storbeck, Dan Mccrum, Stefania Palma

Wirecard founder Braun arrested on suspicion of false accounting

Zakladatel Wirecardu Braun byl zatčen pro podezření z falšování účetnictví

Financial Times, Vol. 2020, No. 40434 (24.6.2020), p. 1

Markus Braun, zakladatel firmy Wirecard, se v pondělí 22.6.2020 večer přihlásil k předběžnému zadržení v kauze účetních podvodů. Ve středu 24.6.2020 byl propuštěn na kauci ve výši 5 milionů eur.

Dan Mccrum, John Reed, Olaf Storbeck, Stefania Palma

Wirecard's missing €1.9bn „did not enter Philippines“

Wirecardem pohřešovaných 1,9 miliardy eur „nevstoupilo na Filipíny“

Financial Times, Vol. 2020, No. 40432 (22.6.2020), p. 6

Vyšetřování kauzy Wirecard odhalilo další dílčí souvislosti. V reakci na článek Financial Times z října 2019, poukazující na možné nekalé praktiky Wirecardu, zadal Wirecard audit společnosti KPMG ve snaze vyvrátit podezření. Výsledky auditu z letošního dubna ukázaly, že správci majetku v Dublinu a Dubaji, na něž upozorňoval článek FT, koncem roku 2019 jednostranně ukončili spolupráci a peněžní prostředky byly převedeny na Filipíny. Filipínská národní banka BPI však popírá, že by transakce proběhla.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Alexander Busch

Brasilianische Depression

Brazilská deprese

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 110 (10.6.2020), S. 6-7

Kombinace dopadů koronavirové pandemie a politiky brazilského prezidenta J. Bolsonaro má negativní dopad na středostavovské podnikání v Brazílii. Vleklá hospodářská a politická krize byla vývojem první poloviny r. 2020 dále prohloubena. Relativně stabilní situace panuje v oblastech zemědělství, chemie, energetiky a stavebnictví, což se týká i filiálek evropských podniků, pro něž je Brazílie po Číně často v pořadí dalším nejdůležitějším zahraničním odbytištěm.

Dennis Huchzermeier, Bernhard Köster, Axel Schrunner

Ein Jahrzehnt zurück

O desetiletí zpět

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 116 (19.6.2020), S. 10

Shrnutí nejdůležitějších aspektů propadu německé ekonomiky v prvním pololetí r. 2020, dle autorů vážnějšího, než za krize v letech 2008-2009. K poklesu o 14 % oproti stavu na konci závěrečného kvartálu r. 2019 došlo kombinací propadu poptávky, nabídkového šoku a omezení výroby a služeb. Největší exportní destinace a dodavatelské řetězce jsou stále v různé míře omezeny kvůli

pandemickým opatřením. Především v oblasti automobilového průmyslu se jedná o akceleraci víceletého trendu postupného poklesu. Pozornost je věnována problematice nezaměstnanosti a státního dluhu, který v návaznosti na opatření EU může skokově narůst až na 60-80 % HDP.

Ruth Berschens

Europas Neustart : Brüssels Masterplan
Restart Evropy : mistrovský plán z Bruselu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 102 (28.5.2020), S. 4-5

Komplexní přehledový článek shrnuje dosavadní podobu záchranného programu EU proti koronakrizi. Stručně a přehledně rekapituluje výši pomoci, objem záchranného fondu, podmínky pro dosažení na finanční pomoc, způsob financování fondu a věnuje se i problematice evropských dluhopisů. Informace jsou doplněny přehledem statistik výkyvů nezaměstnanosti a HDP v předních ekonomikách EU.

Changing room

Čas změn

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9199, p. 67

Objevují se čím dál větší známky toho, že se svět po porážení pandemie koronaviru do normálu již nevrátí - pravděpodobně dojde k realokaci zaměstnanců i dalších zdrojů. Řada změn může být trvalá, ať už na trhu práce (výrazné propouštění) či kapitálových trzích. Pokud jsou však změny skutečně trvalé, vyvstává otázka, jaké podniky a pracovní místa vlastně udržovat při životě. V článku jsou shrnuty závěry jedné z aktuálních studií na dané téma.

David Pilling

IMF fears worst shock to Africa since 1970s

MMF se obává nejhoršího šoku pro Afriku od 70. let 20. století

Financial Times, Vol. 2020, No. 40440 (1.7.2020), p. 4

Africké vlády budou potřebovat značnou finanční pomoc, pokud se mají vyhnout dlouhodobým nepříznivým ekonomickým dopadům pandemie koronaviru. Celkově klesla ekonomika regionu o 3,2 %. MMF dochází ke konsensu v podobě pomoci, USA oponují formě v obavách, že finanční prostředky poputují přes prostředníky nikoli k cílové zemi, ale do Íránu nebo Číny.

Into the trough : Eastern Europe's economies

V úzkých : ekonomiky východní Evropy

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9196, p. 22

O dopadech pandemie COVID-19 na ekonomiky střední a východní Evropy. Stejně jako např. na Německo nedopadla pandemie na země střední a východní Evropy tvrdě – míra infekce a úmrtí nebyla vysoká, země si proto mohly dovolit začít uvolňovat přísná omezující opatření dříve, než mnohé státy západní Evropy. Dopady v ekonomické oblasti však mohou být na východě mnohem horší a někteří ekonomové je dokonce srovnávají s hospodářskými důsledky po rozpadu východního bloku. Zranitelnost regionu spočívá v jeho závislosti na vývozu a tedy i na poptávce v zahraničí, v nižší kapacitě státu financovat záchranné balíčky kvůli obavám ze zhoršení ratingu a v závislosti některých zemí (např. Chorvatsko) na těžce zasaženém cestovním ruchu. Výhodou pro některé země regionu (mj. i ČR) je naopak pozice Německa jako nejdůležitějšího obchodního partnera. -- Viz také článek "Do dna" v čas. Hrot č. 4/2020, s. 40-41.

Mathias Brüggemann

Krisengewinner im Osten

Vítěz krize na východě

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 115 (18.6.2020), S. 6-7

Polsko patří mezi nejrychleji se zotavující země po karanténní periodě koronavirové pandemie. Podle EBRD je také zemí EU, jejíž ekonomika se propadla nejméně. Polsko je také státem, kam outsourcuje většina předních amerických a evropských firem. V oblasti digitálních technologií stojí v popředí investice Microsoftu do projektu Chmura Krajowa (Národní oblak) – ambiciózní projekt státního cloudového úložiště. Stabilitu však ohrožuje neklidná politická situace a ohnisko Covid-19 ve slezském uhelném revíru.

Pavel Morda

Reakce hospodářské politiky na vnitřní a vnější šoky [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 1, s. 41-62

Autor v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 analyzuje reakci hospodářské politiky v různých zemích (Francie, Itálie, Německo, Španělsko, USA, Velká Británie) na vnitřní a vnější šoky. Srovnány jsou reakce měnové a fiskální politiky v r. 2008, kdy vypukla světová finanční krize, a v r. 2020 po propuknutí pandemie. Zkoumané státy reagovaly většinou rychleji během pandemie. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_1_2020_str_41-62.pdf

Ruth Berschens, Thomas Sigmund

Ruf nach mehr Solidarität in der EU

Volání po větší solidaritě v rámci EU

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 92 (13.5.2020), S. 7

Podnikatelské svazy v Německu, Francii a Itálii varují ve společném prohlášení před „asymetrickými škodami“ způsobenými pandemií. Pomoc je proto požadována nejen prostřednictvím podpory investic (mírnější podmínky garantované Evropskou investiční bankou, rozšíření programu InvestEU), ale i prostřednictvím nákupu dluhopisů.

Johanna Melka

Russia : in a better position to deal with an oil price shock than it was five years ago

[elektronický zdroj]

Rusko : v lepší pozici vyrovnat se s šokem cen ropy než před pěti lety

Conjoncture, No. 3 (2020), p. 2-9

Analýza hospodářské situace v Rusku v důsledku pandemie nemoci COVID-19 a šoku na trhu s ropou. Ruská ekonomika utrpěla dvojitý poptávkový a nabídkový šok. Podle prognóz MMF a ruské centrální banky by mohlo dojít k poklesu ekonomické aktivity o 4-6 %. Šok oslabí bankovní sektor a dále hrozí, že budou odloženy rozvojové projekty, které jsou ve střednědobém časovém horizontu nezbytné pro hospodářský růst. 2. června představila ruská vláda plán, jak podpořit zotavení ekonomiky a udržet úroveň potenciálního růstu. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/06/Conjoncture_3_2020.pdf

The next catastrophe

Příští katastrofa

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9200, p. 7

Státy obvykle přehlížejí rizika s výraznými dopady, jejichž výskyt je však málo pravděpodobný. Příkladem jsou sluneční erupce, které mohou způsobit rozsáhlé výpadky elektřiny, či sopečná aktivita, která může nežádoucím způsobem ovlivnit sklizně plodin. To, že dnešní generace politiků podobné události nezažily, je ale z odpovědnosti za sledování těchto rizik neomlouvá. Monitorování různých rizik, ač málo pravděpodobných, je po propuknutí pandemie COVID-19 více než na místě. Sledování rizik může lidem dodat i větší pocit bezpečí s tím, jak je o daných hrozbách (mj. srážka s asteroidem) známo více informací. -- Viz i podrobnější příspěvek k tématu na s. 14-16.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hrot

Sv. 2020, č. 4

Pomoc a trest: stát zakázal řadě firem a živnostníků podnikat, ale peníze jim posílá neochotně. Navíc chystá přísné kontroly - analýza (s. 26-27); Stále nejisté Dukovany: šance na nový reaktor v Česku zvýšily státní půjčky a garance. Sráží je naopak model stavby na klíč (s. 30-31); Do dna: východní Evropu může po pandemii postihnout recese jako po pádu komunismu - článek ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Ne moc chytrý nápad: deglobalizaci jsme zažili mezi světovými válkami a nic dobrého nepřinesla (s. 44-46); Vládo, nic jsi nezvládla: pokud bude Unie skutečně pomáhat těm nejzasazenějším, bude Česko patřit mezi ně - pohled na pokles HDP (s. 49).

Informatika. Počítače

Tim Cross

Steeper than expected : artificial intelligence and its limits

Pomalejší nástup, než se očekávalo : umělá inteligence a její omezení

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9198, centr. sect. (12 p.)

Speciální příloha The Economist se v několika článcích věnuje aktuálním problémům umělé inteligence, přičemž diskutovaná témata jsou shrnuta v úvodním článku. V uplynulých letech se o umělou inteligenci hovořilo jako o zásadním faktoru, který změní celý svět. Nyní ale vzrůstají pochybnosti, zda je současná umělá inteligence opravdu tak průlomová. V některých podoblastech (strojové učení) bylo opravdu dosaženo zásadních pokroků, další směry se vyvíjejí slibně, existují však oblasti, které stále zaostávají za očekávanými (samofiditelná auta, aplikace umělé inteligence v medicíně, aj.). Nadšení mnohých firem pro umělou inteligenci pomalu začíná vprchávat. Současná generace umělé inteligence se potýká se dvěma zásadními kategoriemi omezení, kterými jsou praktické limity (dostupnost dat, nároky na výpočetní sílu, časová náročnost při přechodu na umělou inteligenci, náklady, aj.) a otázky týkající se samotných algoritmů.

Shane Greenstein

The basic economics of internet infrastructure

Základní ekonomické principy internetové infrastruktury

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 2, p. 192-214

Autor představuje fungování internetové infrastruktury a její jednotlivé prvky, dále se soustředí na fungování internetu také z ekonomického pohledu. Diskutovány jsou mj. faktory, které ovlivňují cenu a podmínky výměny dat či faktory, jež vedou ke zlepšování infrastruktury. Článek se věnuje i tzv. síťovému efektu, který využívají při svém fungování velké internetové firmy, jako Facebook, Apple, Alphabet (Google), Amazon či Microsoft. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Dana Heide, Till Hoppe, Moritz Koch, Thomas Sigmund

EU greift Chinas Staatswirtschaft an

EU útočí na státní hospodářství Číny

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 91 (12.5.2020), s. 6-7

EU vyjednává s Čínou o podobě nové investiční smlouvy. Evropská komise prosazuje požadavek, aby čínské státní firmy nebyly zvýhodněny před soukromým podnikáním. Čínské státní podniky mají výhodu v možnosti neorientovat se primárně na zisk, na rozdíl od většiny evropských podniků. Především v případě Německa se pak jedná o snahu ochránit domácí trh před predátorským chováním čínských státem garantovaných podniků, a tím i před politickým vlivem.

How a dining club took over the EU

Jak uzavřený klub získal vliv nad Evropskou unií

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9199, p. 22

Diskuze o tom, jaká je vlastně nyní role Euroskupiny (skupina ministrů financí zemí eurozóny) v souvislosti s nadcházející změnou v jejím vedení. Dle mnoha názorů není Euroskupina již v dnešní době relevantní - během krize eurozóny význam měla, nynější krize však postihne všechny státy EU bez ohledu na to, zda platí eurem. Právní postavení Euroskupiny je dle článku navíc nejasné a rozhodování neprůhledné. Nového předsedu Euroskupiny čeká úkol, jak tuto skupinu učinit znovu relevantní.

The Sinatra doctrine

Sinatrova doktrína

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9198, p. 19

O snaze Evropské unie najít společný postoj vůči Číně, a to nejen v ekonomické oblasti, ale i v dalších otázkách. Je Evropská unie postavena před volbu přidat se na stranu Spojených států či k Číně, nebo je schopna nalézt si ve vzájemných vztazích svou vlastní cestu? Evropská unie usiluje o druhou z možností, zatím však ve vztahu k Číně převládá rozpolcenost, a to jak mezi jednotlivými členskými zeměmi EU,

tak někdy i na vnitrostátní úrovni. Na jedné straně bývá Čína vnímána jako rival, na straně druhé jako partner. Článek se dotýká řady v současné době diskutovaných a mnohdy kontroverzních otázek (nenaplněné zahraniční investice ze strany Číny, pokusy Číny vložit "klín" mezi členské země EU, ochrana strategických sektorů v EU před zahraničními investory, firma Huawei a budování kritické infrastruktury, reakce EU na chování Číny vůči Hongkongu a Tchaj-wanu). -- Viz také čas. Hrot č. 6/2020, s. 44-45.

Daniel Franklin

UNhappy birthday : special report: the new world disorder

Neradostné výročí založení OSN : zvláštní zpráva: problémy nového světového řádu

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9199, centr. sect. (12 p.)

V souvislosti se 75. výročím založení Organizace spojených národů jsou ve speciální příloze diskutovány aktuální problémy rozložení sil mezi světovými mocnostmi a otázky vzájemných mezinárodních vztahů.

Jarosław M. Nazarczuk, Stanisław Umiński, Laura Márquez-Ramos

Vulnerability to the consequences of Brexit: evidence for Polish and Spanish regions

Zranitelnost vůči důsledkům brexitu: důkaz polských a španělských regionů

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 1, p. 34-49

Autoři zkoumají dopady odchodu Velké Británie z EU na regionech Polska a Španělska, zejména s ohledem na budoucí vývoj jejich zahraničního obchodu. Posuzují závislost jednotlivých regionů a jejich propojenost s britskou ekonomikou a firmami, primárně z hlediska přímých zahraničních investic. Autoři se zaměřují rovněž na objem exportu vybraných regionů do Velké Británie v letech 2005-2015 a s pomocí ilustrativních map demonstrují zranitelnost jednotlivých oblastí Španělska a Polska. Docházejí k závěru, že dopady brexitu je nutné posuzovat nejen na úrovni států jako celků, nýbrž také na úrovni jejich regionů. Z provedené analýzy vyplývá, že španělské regiony jsou v průměru zranitelnější než polské, obecně jsou ale na potenciální negativní dopady lépe připravené.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Christian Henn, Chris Papageorgiou, Jose Manuel Romero, Nikola Spatafora

Export quality in advanced and developing economies : evidence from a new data set

Exportní jakost ve vyspělých a rozvojových ekonomikách : důkaz z nového souboru dat

IMF Economic Review, Vol. 68, (2020) No. 2, p. 421-451

Pro hospodářský rozvoj země je vždy potřebná určitá míra transformace ekonomické struktury. Jedná se zejména o snahu exportovat kvalitnější zboží, k čemuž dopomáhá např. realokace zdrojů směrem k produktivnějším firmám. Potenciál ke zlepšení kvality vyváženého zboží se však liší v závislosti na typu produktu a závisí také na vyspělosti dané ekonomiky. Pro země nacházející se v rané fázi hospodářského vývoje může být diverzifikace exportu důležitým předpokladem k dosažení velkých zisků plynoucích z vývozu kvalitnějšího zboží. Analýza je založena na datech o bilaterálním obchodu z celkem 166 zemí, přičemž potenciál navyšování kvality je zkoumán na více než 800 produktech v období mezi lety 1962-2014. Ze závěrů vyplývá, že neohledně na typ produktu se kvalita vývozu mezi jednotlivými zeměmi výrazně liší, stejně jako míra jejího růstu. Ke zlepšení jakosti exportu podle autorů vede zejména kvalita institucí, liberální obchodní politika, lidský kapitál a objem přímých zahraničních investic. - Poznámky.

Hudson Lockett, Daniel Shane

Hedge funds hatch their Hong Kong escape plans

Hedge fondy plánují útěk z Hongkongu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40421 (9.6.2020), p. 8

Sílící tlak kontinentální Číny na Hongkong, především ve formě zákona o „odštěpení a podvracení státní moci“, ohrožuje komunitu hedge fondů na hongkongské burze. Krátkodobí a střednědobí investoři zvažují přesun na bezpečnější burzy do Singapuru a Japonska. Zákon umožňuje Peking přímo perzekuovat konkrétní právnické a fyzické osoby, panují také obavy z nátlaku na hongkongskou burzu se záměrem ustavit Peking a Šanghaj jako dominantní finanční centra. -- K situaci v Hongkongu viz i The Economist č. 9197/2020, s. 55-57.

Dana Heide, Mathias Peer

Inder rufen zum China-Boycott auf

Indové volají po bojkotu Číny

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 116 (19.6.2020), S. 12

Vzrůstající napětí mezi Indií a Čínou nedávno eskalovalo v pohraniční roztržky, kdy obě strany hovoří o provokaci. Podnikatelský svaz CAIT, sdružující přes 70 milionů indických obchodníků, vyzval k bojkotu čínského zboží. Indie, která patří mezi největší čínské obchodní partnery, zvažuje nové podmínky výběrových řízení s vyloučením čínských dodavatelů a zvýšení cel.

Poslanecká sněmovna má k projednání návrh zákona o prověřování zahraničních investic

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 10, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace o vládním návrhu zákona o prověřování zahraničních investic, jeho účelu i dosavadním postupu legislativního procesu. Zákon byl předložen v návaznosti na povinnost adaptace evropského nařízení č. 2019/452, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do EU. Stanovuje postupy a pravidla pro prověřování PZI v rámci ochrany bezpečnosti ČR a jejího vnitřního pořádku, včetně dopadů na kritickou infrastrukturu, klíčové technologie a vstupy, jejichž narušení či ztráta mohou mít na ČR značný dopad. V souladu s evropským nařízením mají být zohledňovány též okolnosti zahraniční investice, zejména zda je zahraniční investor ovládán přímo či nepřímo vládou třetí země. Návrh rozlišuje dvě skupiny investic a zavádí pro ně dva režimy; proces prověřování by měl probíhat v rámci správního řízení se specifickými prvky.

By Matthew Grant

Why special economic zones? Using trade policy to discriminate across importers

Proč existují zvláštní ekonomické zóny? Využití obchodní politiky k diskriminaci dovozců

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 5, p. 1540-1571

Zvláštní ekonomické zóny (special economic zones, SEZ) jsou opatření, které státy po celém světě využívají s cílem snížit cla vybraným dovozcům konkrétního zboží. Autor se v článku zabývá tím, z jakého důvodu vlastně tyto zóny existují, tj. jaká je motivace státu při zavádění tohoto opatření. Svá zjištění demonstruje také s využitím speciálního modelu na příkladu USA a dovozu meziproduktů. Dovoze, že stát sleduje při zavádění SEZ své vlastní cíle v oblasti rozdělování a přerozdělování. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Ortenca Aliaj, James Fontanella-Khan, Kaye Wiggins

Global dealmaking falls to 10-year low

Množství uzavřených obchodů kleslo na desetileté minimum

Financial Times, Vol. 2020, No. 40441 (2.7.2020), p. 6

Množství fúzí a akvizic pokleslo na nejnižší hodnoty za poslední dekádu. Uzavřené dohody byly o objemu 485 miliard USD, což je o více než 50 % méně ve srovnání s loňským stavem. Nejvýraznější byl pokles v USA (přes 90 %).

Leo Lewis, Stefania Palma

Hedge funds turn towards Singapore as race heats up to lure HK business

Hedge fondy se obrací k Singapuru ve snaze přilákat podnikání z Kongkongu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40438 (29.6.2020), s. 1

Singapur zahájil činnost Variable Capital Company, právní struktury, která vytváří vhodné podmínky pro hedge fondy. Společnost má v daňové oblasti řadu společných prvků se společnostmi Segregated portfolio company, Open-Ended Fund Company či Siclav. Jedná se o součást úsilí k vytvoření nového finančního centra pro hongkongské společnosti, jejichž působení je ohroženo silícím čínským vlivem.

C. Kapalschinski

Japaner starten Fonds in Berlin : Risikokapital

Japonci otevírají fondy v Berlíně : rizikový kapitál

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 93 (14.5.2020), S. 23

Japonský finanční koncern SBI otevírá berlínský start-up fond. Venture fond o plánovaném objemu 200 milionů eur je zaměřen na startupy v oblasti průmyslu 4.0.

Ulf Sommer

Milliarden-Risiko in den Bilanzen

Miliardové riziko v bilancích

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 95 (18.5.2020), S. 4-5

Některé koncerny, jejichž akcie jsou součástí indexu DAX 30 (např. Eon, Fresenius, SAP) čelí nebezpečí nadhodnocení svých bilancí. Primární příčinou jsou benevolentní podmínky v Německu po r. 2005, kdy odpadla nutnost odepsat aktiva nepřiměřené hodnoty. Celkový „goodwill“ třiceti koncernů indexu DAX se tak od r. 2005 více než ztrojnásobil; riskantní poměr vůči vlastnímu kapitálu se týká dvanácti firem. Riziko tzv. bubliny v hodnotě 317 miliard eur je násobeno zpomalením ekonomiky kvůli koronakrizi.

Jan Klouda, Lucie Andreisová

Praktický průvodce péčí řádného hospodáře v době pandemie

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 5, s. 2-18

Článek se věnuje konceptu péče řádného hospodáře v době pandemie koronaviru. Národní hospodářství a podnikatelé procházejí v této době nepoznanou výzvou. Vláda České republiky vyhlásila dne 12. března 2020 nouzový stav podle článku 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V důsledku následně přijímaných mimořádných opatření se od tohoto data soustavně mění právní režim podnikání a života v České republice vůbec. - Poznámky.

Markus Gehrelein

Rechtliche Stabilisierung von Unternehmen durch Anpassung insolvenzrechtlicher Vorschriften in Zeiten der Corona-Pandemie

Právní stabilizace podniků prostřednictvím úpravy insolvenčních předpisů v časech koronavirové pandemie

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 14, S. 713-724

Ve snaze zmírnit následky epidemie koronaviru navrhla německá spolková vláda nový „Zákon o zmírnění důsledků pandemie COVID-19 v občanském, konkurzním a trestním právu.“ Významný je zejména čl. 1, který zavádí nová právní opatření, jež mají za cíl zabránit úpadku německých podniků. Firmy by nyní měly mít možnost odvrátit případnou insolvenční prostřednictvím nápravných a finančních opatření poskytovaných státem. Kromě toho je požadavek na žádost o vyhlášení úpadku dočasně pozastaven a manažeři jsou osvobozeni od odpovědnosti. Autor nová ustanovení detailně rozebírá i s ohledem na příčiny hrozícího úpadku firem, jako je např. nadměrné zadlužení či platební neschopnost. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Úprava definice rodinného podniku v ČR

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 11, příl. Legislativa s. II

Informace o schválení nelegislativního usnesení vlády k úpravě definice rodinného podniku v ČR. V příspěvku jsou stručně přiblížena východiska a základy, na nichž byla definice rodinného podniku vytvořena, a pak představena i samotná definice. Jedním z výsledků vymezení rodinného podnikání je registrace rodinných obchodních korporací a rodinných živností, které splňují tuto definici. Dále by definice měla být využita při přípravě systému státní podpory pro tento typ podnikatelských subjektů.

Mária Režňáková, Jan Kopřiva

Vybrané aspekty znaleckého zkoumání a kvantifikace majetkové újmy na hodnotě obchodního závodu v důsledku opatření vydaných v souvislosti s pandemií COVID-19

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 12, (2020) č. 2, s. 93-100

V souvislosti s pandemií COVID-19 probíhají diskuse o odškodnění za majetkovou újmu, která byla podnikatelům způsobena v důsledku přijetí vládních opatření omezujících či přímo znemožňujících

provoz obchodních závodů (uzavření provozoven, omezení volného pohybu osob). Článek přispívá do této diskuse a poukazuje na vybrané (ne)prekonatelné obtíže, které budou muset znalci řešit v rámci kvantifikace majetkové újmy vzniknuvší v příčinné souvislosti s těmito opatřeními ve formě přímé škody a/nebo ušlého zisku, resp. snížení hodnoty obchodního závodu. - Poznámky. -- K tématu odškodňování viz také s. 86-93.

What's mine is yours : the sharing economy

Co je moje, je i tvoje : sdílená ekonomika

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9197, p. 49-50

O budoucnosti sdílené ekonomiky. Původní myšlenka spočívající ve sdílení věcí namísto jejich vlastnictví se nikdy masově neprosadila, místo toho došlo ke vzniku platform typu Airbnb či Uber, které fungují na poněkud odlišných principech. Omezení v důsledku pandemie COVID-19 však na tyto firmy, z nichž mnohé nebyly v zisku ani před pandemií, tvrdě dopadla. Firmy se nyní snaží upravit své strategie. Do budoucna však lze očekávat, že si povedou lépe ty firmy, které se vrátí ke svým původním kořenům, tj. ke sdílení.

Olaf Storbeck, Dan McCrum, Stefania Palma

Wirecard fights for survival as it admits scale of accounting fraud

Wirecard bojuje o přežití při přiznání rozměru účetního podvodu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40433 (23.6.2020), p. 1

Wirecard poprvé otevřeně uznal potenciální rozsah účetního podvodu. Společnost uvedla, že dříve zavádějícím způsobem charakterizovala situaci, kdy 1,9 miliardy eur na Wirecardem spravovaných účtech „pravděpodobně neexistovaly“. Audit prokázal, že mezi lety 2016 a 2018 byla zhruba polovina tržeb a většina zisků přičítány třetím stranám.

Dan McCrum, Olaf Storbeck

Wirecard chief resigns over missing €1.9bn

Vedoucí Wirecardu rezignuje kvůli chybějícím 1,9 miliardám eur

Financial Times, Vol. 2020, No. 40431 (20.6.2020), p. 1

Vedoucí společnosti Wirecard Markus Braun rezignoval na svou pozici v reakci na skandál s účetními nesrovnalostmi o objemu skoro svou miliard eur. Rezignace byla v konsenzu s dozorčí radou firmy. Krizi spustilo ve čtvrtek 18.6. zjištění, že Wirecard není schopen lokalizovat 1,9 miliardy eur na účtech třetích stran. Akcie Wirecardu skokově klesly pod poloviční hodnotu, což se projevilo i na kurzu indexu Dax.

Dan McCrum, Olaf Storbeck

Wirecard's future in doubt after missing cash sparks investor flight

Odliv investorů zažehnutý pohřešovanými penězi činí budoucnost Wirecardu nejistou

Financial Times, Vol. 2020, No. 40430 (19.6.2020), p. 8

Článek stručně popisuje dosavadní vývoj kauzy Wirecard. Firma, zaměřená na digitální platby a člen DAX 30, zaznamenala skokový propad poté, co vyšly najevo zásadní nedostatky v meziroční bilanci, vedení účtů a skoro dvoumiliardového manka. Počátkem loňského roku na problémy v asijské divizi Wirecardu upozornily Financial Times, Wirecard začal být vyšetřován i BaFinem. -- Také viz článek FT, prvně upozorňující na podezřelé praktiky: č. 40222/2019 (16.10.2019), s. 7.

Till Hoppe

Zwei Untersuchungen gegen Apple

Dvě vyšetřování Applu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 114 (17.6.2020), S. 11

Společnost Apple čelí dvěma vyšetřováními oddělení Evropské komise pro hospodářskou soutěž. První se týká App-Store, druhé platební služby Apple Pay. Konkrétně se přezkum týká použití vlastního platebního systému, který potenciálně znevýhodňuje konkurenty.

Pojišťovnictví. Sociální péče

By Ryan Bubb and Patrick L. Warren

An equilibrium theory of retirement plan design

Teorie rovnováhy a podoba penzijního plánu

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 2, p. 22-45

Ve Spojených státech jsou významným nástrojem soukromých úspor na stáří zaměstnavatelem financované penzijní plány (employer-sponsored retirement plans). Penzijní politika USA vychází z předpokladu, že domácnosti se při spoření na stáří přirozeně dopouštějí chyb, různá opatření (jako např. daňová podpora spoření) pak mají tyto chyby zmírňovat. Autoři v článku vyvíjejí tzv. teorii rovnováhy u zaměstnavatelem financovaného penzijního plánu a ukazují, jak přenesení implementace sociální politiky na zaměstnavatele nemusí fungovat dle očekávání. - Poznámky.

Dušan Šídlo

Čekat lze zdražení i omezení krytí rizik pojištění

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 4, s. 46-47

Prognóza vlivu pandemie Covid-19 na pojistný trh. Blíže k proporcionalnímu a neproporcionalnímu zajištění pojišťoven a k možnému zdražení zajištění pro krytí pandemických rizik. Je uvedeno, že pandemie může způsobit nárůst cen v případě pojištění pracovní neschopnosti či životního pojištění. Zároveň může být tato nepříznivá situace v některých oblastech hnacím motorem rychlého růstu a vytváření nových příležitostí, což již nyní dokládá poptávka po nových specializovaných pojistných produktech.

Jiří Pochman

Důchodová reforma pro budoucnost [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 1, s. 63-82

Autor v článku popisuje český důchodový systém a dále uvádí, jakým způsobem by měla být zajištěna jeho dlouhodobá udržitelnost. Nastavení prvního pilíře je dle autora pro běžnou veřejnost nesrozumitelné a pilíř nebude v letech 2035-2069 finančně udržitelný. Řešením by mohlo být rozdělení solidarity a zásluhovosti do dvou pilířů. Vedle toho autor navrhuje i změnu nastavení systému ve prospěch zásluhovosti či využití fondového financování. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Cesky_finaneni_a_ucetni_casopis_1_2020_str_63-82.pdf

Pojistný trh v prvním čtvrtletí

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 5, s. 38-39

Shrnutí vývoje pojistného trhu v ČR do 31.3.2020. Podle České asociace pojišťoven trh roste za 1. čtvrtletí r. 2020 o 5,6 %, z toho je růst životního pojištění 2,7 % a neživotní pojištění vzrostlo o 7 % (bez započtení inflace). V článku je dále detailněji představena obchodní produkce v životním pojištění, vývoj majetkových škod a očekávané budoucí poklesy v odvětví neživotního pojištění v důsledku opatření souvisejících se zamezením šíření nemoci COVID-19.

Simona Urbánková

Předdůchod.část I.

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 6, p. 6-9

Autorka rozebírá dvě možné situace, kdy se pracovník rozhodne odejít do penze ještě před dosažením příslušné věkové hranice. Zaměřuje se na dvě možnosti - předčasný starobní důchod a tzv. předdůchod - které blíže specifikuje. Na předčasný starobní důchod mají dle zákona nárok lidé, kteří splnili potřebnou dobu pro jeho přiznání (35 let), přičemž vyplácená částka jim je z důvodu kompenzace trvale krácena. Předdůchod je formou čerpání dávky z doplňkového penzijního spoření, které je možné využít ještě před dosažením důchodového věku, a jedná se vlastně o jakousi alternativu, která umožňuje vyhnout se trvalému krácení důchodu. - Poznámky.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Petra Cuřínová

Bytová výstavba v roce 2019

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 4, s. 25-27

Statistický pohled na dynamiku bytové výstavby v ČR v r. 2019 a její porovnání s předchozími lety. Významnou charakteristikou současné nové bytové výstavby je převaha výstavby bytů do soukromého vlastnictví (rodinné domy, společenství vlastníků jednotek apod.), zatímco segment nájemního bydlení se významně zmenšuje. Grafy dokládají počty dokončených bytů v r. 2019 v jednotlivých krajích ČR a regionální porovnání počtu zahájených bytů. Autorka zdůrazňuje, že naději na pokračování příznivého vývoje dává statistika stavebních povolení a počty zahájených bytů, u nich byl zaznamenán meziroční nárůst od 16,8 %. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Bydlení v Česku na s. 21-31.

Ceny rezidenčních nemovitostí rostou rychleji, s nízkou poptávkou může přijít i jejich snížení

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 5, s. 30-31

Článek rozebírá vývoj cen nemovitostí a pozemků v prvním čtvrtletí r. 2020 v ČR, a to na základě hodnot HB Indexu. Je uvedeno, že ceny rostly napříč rezidenčním trhem ve všech krajích; nejvíce zdražovaly byty, jejich cena vzrostla o 3,3 pb. Od poloviny března byl ale trh v důsledku pandemie koronaviru už prakticky paralizovaný, na strmém propadu poptávky se podílela i absence zahraničních kupců. V dalších měsících se očekává odložení poptávky po hypotékách a růst počtu nabízených nemovitostí. U dražších rezidenčních nemovitostí by mohly ceny v delším horizontu poklesnout o pět až patnáct procent, nejmenší dopad pandemie se dá čekat v segmentu malých pozemků. Grafy ilustrují vývoj HB Indexu u rodinných domů, bytových jednotek a pozemků za období od r. 2010 do prvního čtvrtletí r. 2020. -- Více k dopadům opatření proti koronaviru na pokles ceny nemovitostí viz s. 34.

Hypoteční splátky jsou stále nižší než nájem

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 4, s. 36-37

Analýza hypotečního trhu se zaměřením na porovnání výhodnosti pořízení vlastního bydlení formou hypotéky a bydlení v nájmu (na základě dat z konce r. 2019). Koupit si vlastní bydlení se vyplatí v deseti sledovaných krajských městech, průměrná splátka hypotéky je levnější o 2.241 korun než nájemné. Praha a Brno tvoří výjimku a hypoteční splátky jsou tam v průměru vyšší než nájem. Tabulka přináší porovnání hypotečních splátek a výše nájmu ve vztahu k průměrné hrubé mzdě v jednotlivých krajích ČR v březnu 2020.

Karolína Zábojníková

Konjunktura posílila růst cen nemovitostí

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 4, s. 28-29

Autorka přibližuje dynamiku vývoje Indexu cen bytových nemovitostí (HPI) v EU za delší časové období (2005-2019), zaměřuje se zejména na propad cen nemovitostí v r. 2009 a na období velmi nízkého cenového růstu v následujících letech. Poté se věnuje vývoji cen nemovitostí ve zkoumaném období v Česku a dokládá propad cen následovaný stagnací v letech 2009-2013. Pokrizový přírůstek HPI přišel až v r. 2014 a následně růst cen bydlení značně zrychlil. Vrcholu bylo dosaženo v r. 2017, kdy se HPI zvýšil o 11,7 %, ale ani pak tempo výrazněji nezpomalovalo. Autorka uvádí, že série vysokých meziročních nárůstů cen znamená, že kumulované navýšení za posledních několik let činí desítky procent a překonává i silnou dynamiku mezd za poslední léta. Tabulka ukazuje meziroční růst HPI v jednotlivých členských státech EU v r. 2009, průměrné tempo růstu či poklesu v období 2010-2013 i průměrný růst v letech 2014-2018.

Watch this space : property troubles

Dávejte pozor, nastanou změny : trable s nemovitostmi

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9200, p. 8-9

V posledních desetiletích se hojně investovalo do komerčních nemovitostí. Investice do nemovitostí měly zajistit stabilní přísun příjmů, který v minulosti před propadem úrokových sazeb přinášely vládní dluhopisy. Pandemie COVID-19 a s ní spojené nepříznivé ekonomické dopady však situaci změnila. Nájemníci nejsou schopni platit nájem, klesá návštěvnost kamenných poboček obchodů a roste zájem

o nákupy přes internet, pracuje se více na dálku. Některé změny mohou přetrvat i přes otevírání ekonomik. Tyto skutečnosti budou mít dopady i na investování. -- Viz i podrobnější článek na s. 54-56.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Ondřej Dvouletý, Ondřej Hora

Analýza dopadů programu podpory podnikání pro nezaměstnané v České republice

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 2, s. 142-167

Autoři hodnotí dopady aktivačního opatření Ministerstva práce a sociálních věcí, poskytovaného jako příspěvek na založení samostatné výdělečné činnosti, a zjišťují, do jaké míry se účastníci tohoto programu v r. 2014 vrací zpět do evidence Úřadu práce ve sledovaném období 2014-2017. Analyzují také cílenost programu a zjišťují, pro jaké skupiny dříve nezaměstnaných účastníků je tento málo využívaný program vhodným nástrojem pro opuštění evidence ÚP. Ukázalo se, že drtivá většina účastníků programu (91,3 %) se do evidence ÚP ve sledovaném období nevrátila. Zhodnocení dokládá, že program může být vhodnou alternativou pro jistou skupinu nezaměstnaných i z pohledu ekonomické efektivity. - Poznámky.

Martin Arnold, Davide Ghiglione

Europe's young feel chill of labour freeze

Mladí Evropané cítí chlad zamrzajícího trhu práce

Financial Times, Vol. 2020, No. 40428 (17.6.2020), p. 2

Omezení spojená s koronavirovou pandemií, resp. opatřeními pro její kontrolu, mají dlouhodobé nepříznivé dopady na pracovní trh. Nezaměstnanost ve skupině do 30 let v rámci EU tvoří přes 40 % celkové nezaměstnanosti. Celosvětově se nezaměstnanost mladých týká především Španělska, Řecka, Spojených států, Švédska, Francie a Itálie.

Karolína Zábojníková

Náklady na pracovní sílu v EU rostly

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 4, s. 19

Statistický pohled na dynamiku nákladů na pracovní sílu v Evropské unii v r. 2019 (nárůst dosáhl v celé EU 2,9 %). Autorka upozorňuje na výrazné odlišnosti v podílu nemzdových nákladů na celkové částce placené zaměstnavatelem v jednotlivých členských státech EU (v ČR je podíl nemzdových nákladů na čtvrté nejvyšší úrovni z EU, v r. 2019 to bylo 26,9 %). Zpomalení růstu většiny evropských ekonomik nemělo výrazný dopad na dynamiku nákladů na pracovní sílu, ty loni rostly nejrychleji v novějších zemích EU, kde je jejich úroveň stále poměrně nízká ve srovnání s původními členy. Graf přináší přehled nominálního růstu nákladů na pracovní sílu v r. 2019 v jednotlivých státech EU. V ČR se mzdové náklady navýšily o 7,3 %.

Ilona Mendlová

Od krize ke krizi : trh práce a sociální statistiky

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 5, s. 18-19

Jedním z cílů strategie Evropa 2020 (desetiletý plán pro růst a zaměstnanost) je dosažení celkové průměrné míry zaměstnanosti osob ve věku 20 až 64 let za státy EU v r. 2020 nejméně 75 %. Příspěvek přibližuje vývoj úrovně zaměstnanosti ve členských státech EU v souvislosti s touto strategií a zaměřuje se na rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Stanovené úrovně zaměstnanosti dosáhlo v r. 2019 17 členských států, nejnižší zaměstnanost evidují v Řecku a Itálii, kde pracují méně než dvě třetiny populace ve věku 20 až 64 let. Graf ilustruje ekonomickou aktivitu mladých lidí ve věku 15 až 24 let v EU a genderové odlišnosti míry zaměstnanosti osob ve věku 20 až 64 let v EU za období 2007-2019 i míru zaměstnanosti osob v produktivním věku v jednotlivých členských zemích v r. 2019.

Ladislav Jouza

Ochrana před hromadným propouštěním

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 6, s. 23-25

Článek se věnuje hromadnému propouštění, které je v úvodu autorem definováno a právně vymezeno. O tom, zda se opravdu jedná o hromadné propouštění přitom rozhoduje počet zaměstnanců:

zaměstnavatel, jenž zaměstnává 20-100 pracovníků by hromadně propouštěl v případě výpovědi pro minimálně 10 zaměstnanců. Autor upozorňuje na informační povinnost, kterou zaměstnavatel musí splnit i v případě neexistence příslušné odborové organizace, a popisuje proceduru, kterou by měl zaměstnavatel podniknout v případě hromadného propouštění, aby tak zmírnil jeho nepříznivé důsledky. Jedná se např. o povinnost informovat o svém záměru radu zaměstnanců minimálně 30 dní předem, uvést důvody svého rozhodnutí apod.

Alena Křížková, Kristýna Pospíšilová, Romana Marková Volejníčková, Hana Maříková

Rozdíl v odměňování žen a mužů a rodičovství

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 3, s. 19-25

Česká republika v rámci EU dlouhodobě vykazuje jeden z největších rozdílů v průměrných mzdách žen a mužů (gender wage gap, GPG). Podle dosud provedených analýz je však tento problém jen z jedné čtvrtiny způsoben rozdílnou úrovní vzdělání a tzv. segregací do kategorií zaměstnání. Autorky si proto kladou za cíl definovat další faktory, které přispívají k rozdílnému platovému ohodnocení, přičemž se zaměřují zejména na otázku mateřství a jeho vliv na mzdové znevýhodnění žen. Z provedeného výzkumu vyplývá, že rozdíly jsou největší právě v obdobích, kdy se matky zpravidla starají o malé děti. Obvykle se tedy jedná o věkové kategorie 35-39 a 40-44 let. Autorky při řešení tohoto problému navrhuji sledovat více proměnných, jako je např. místo bydliště, důvod absence v práci, délku absence atd., anebo zvažují možné zavedení unikátního kódu zaměstnané osoby. - Poznámky.

Ladislav Jouza

Změna druhu práce nebo snížení mzdy při koronavirové pandemii

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 5, s. 21-24

Článek se zabývá možnostmi změny pracovní smlouvy v případě nečekaných okolností typu současné pandemie koronaviru. Diskutováno je mimo jiné tzv. převedení, k němuž je zaměstnavatel dle zákoníku práce oprávněn, a to bez nutnosti souhlasu ze strany zaměstnance. Pracovní náplň zaměstnance je však ohraničena a její flexibilita závisí na tom, jak široce, či úzce byla ujednána v příslušné pracovní smlouvě. Autor se dále zabývá možností snížit v době pandemie mzdu: manévrovací prostor zaměstnavatele v tomto ohledu závisí na tom, zda byla mzda sjednána přímo ve smlouvě, anebo byla stanovena jednostranně zaměstnavatelem nebo prostřednictvím mzdového výměru. -- Dále ke mzdovým nárokům při opatřeních zaměstnavatele kvůli koronaviru viz s. 6-7. -- Více viz Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 9/2020, s. 6-9.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 6

Pandemie COVID-19 a daň z příjmů ze závislé činnosti: stručný přehled (s. 9-10); Vybrané problémy v souvislosti s nouzovým stavem - pracovněprávní praxe (s. 11-15); Zdravotní pojištění v době koronavirové (s. 29-32); Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele z pohledu rozhodovací praxe správních soudů (s. 36-40); Jak zvládnout přechod do vedoucí funkce (s. 41-46).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 15, (2020) č. 9

Zdravotní pojištění a karanténa (s. 3-5); Dočasná přidělení zaměstnance: zmírnění dopadů pandemie koronaviru (s. 6-9); Uzavření provozoven a omezení poptávky: zmírnění dopadů - program Antivirus (s. 13-16); Zahraniční manažeři: pracovní podmínky (s. 17-19); Práva a povinnosti zaměstnavatele v době pandemie (s. 22-25); Náhrada škody podle ZP: výběr nejnovější judikatury (s. 29-31); Novela vyhlášky o FKSP a daň z příjmů - 357/2019 Sb. (s. 35-39); Slevy na dani z příjmů fyzických osob (2.) (s. 40-43); Hypoteční úvěry a odpočet úroků: aktuálně a chystané změny (s. 44-47); Sociální výpomoc zaměstnancům - vyjádření MF ČR (s. 53); Nájem nemovitých věcí z pohledu DPH u příspěvkových organizací (s. 67-70); Porušení krizových opatření: pravomoci Policie ČR a obecní policie (s. 71-72); Jak neztratit sebedisciplínu při práci z domova (s. 76-77).

Právo

Martin Drtina

Dluhy v časech koronaviru

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 6, s. 7-9

Hlavní dopady koronavirové krize se na ekonomické situaci podniků naplno projeví se zpožděním, kritické období se dá očekávat ve druhé polovině r. 2020, kdy pomínou účinky zákonů chránících podnikatele před pádem do exekucí a insolvencí. Zákonná možnost odložit si splátky oddálí okamžik, kdy i banky začnou zaznamenávat zvýšení nesplácených úvěrů. V příspěvku je blíže představena možnost dočasné ochrany podniku před insolvenčními návrhy (lex covid) a podmínky získání mimořádného moratoria. Dále jsou shrnuty rady expertů, jak by měl podnik optimálně postupovat při řešení finančních potíží a předlužení způsobených hospodářským poklesem v důsledku opatření proti koronaviru. Zmíněna je také možnost dobrovolné restrukturalizace a nástroj včasného varování vycházející z evropské směrnice o preventivní restrukturalizaci (č. 2019/1023/EU), jejíž transpozice se v ČR připravuje. -- K tématu viz také rozhovor na s. 12-15.

Martin Arnold

ECB tries to defuse row with German court over bailout

ECB se snaží mírnit potyčku s německým soudem o finanční pomoc

Financial Times, Vol. 2020, No. 40436 (26.6.2020), p. 2

Evropská centrální banka zveřejnila protokol ze zasedání ve čtvrtek 25. 6. 2020, který mj. obsahuje detaily debaty předsednictva o přiměřenosti nákupu dluhopisů. Činí tak ve snaze deeskalovat napjatou situaci, panující mezi ECB a Spolkovým ústavním soudem, po květnovém karlsruhském verdiktu. ECB dále poskytne nepublikované dokumenty Bundesbank, potažmo spolkové vládě, která se věci může zabývat počátkem srpna.

Tomáš Grygar

Expropriace a práva třetích osob

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 2, s. 26-39

Vyvlastnění (expropriace) zasahuje primárně do právní sféry vyvlastnitelky a vyvlastňovaného, nicméně v řadě případů zasahuje sekundárně i do práv tzv. třetích osob. Pluralita subjektů dnešních závazkových vztahů, využívání nejrůznějších věcných břemen v právu nemovitostí i časté užívání zajišťovacích institutů se nutně promítá i do veřejnoprávní úpravy vyvlastnění. Autor rozebírá, jak jsou ve vztahu k právům třetích osob při vyvlastňování řešeny v rámci právní úpravy některé otázky a poukazuje na kritická místa současné právní úpravy. Podrobně analyzuje meritorní působnost § 6 až 8 zákona o vyvlastnění č. 184/2006 Sb. a zkoumá, jaká práva třetích osob (ne)zanikají a v jakém rozsahu. Obzvláště problematické se toto jeví ve vztahu k právu stavby a některým zajišťovacím institutům. V návaznosti na učiněné závěry si autor klade otázku, zda zákon o vyvlastnění, resp. právní řád jako celek, zaručuje všem třetím osobám možnost uplatňovat svá práva ve vyvlastňovacím řízení, či nikoliv. Poté se zabývá problematikou náhrady za zánik práv třetích osob a jejím rozsahem. - Poznámky.

Frank Wiebe

EZB sieht sich von Urteil nicht betroffen

ECB se cítí nepostihnutá rozsudkem

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 102 (28.5.2020), S. 33

Členka výkonné rady ECB Isabel Schnabel v rozhovoru pro Financial Times uvedla, že ECB spadá pod soudní pravomoc Evropského soudního dvora, čímž se jí rozsudek Spolkového ústavního soudu přímo netýká. Obdobně se k problému vyjádřila i Christine Lagardeová. Obě představitelky ECB doufají v diplomatické vyřešení soudního sporu, jehož jádro tkví v německém zpochybnění záruk nestrannosti pomoci prostřednictvím nákupu státních dluhopisů Evropskou centrální bankou.

Josef Bejček

Chytře protiprávní "chytře" smlouvy : mezi efektivností smluvní agendy a zakódovanou protiprávností zejména v ochraně soutěže

Právník, Sv. 159, (2020) č. 5, s. 377-401

Autor rozebírá a komentuje vybrané aktuální souvislosti blockchainové technologie použité v tzv. chytrých smlouvách. Po popisu technologické podstaty blockchainu a chytrých smluv se věnuje otevřeným otázkám jejich možného zneužití k tajným ujednáním ohrožujícím hospodářskou soutěž a zejména k automatizaci algoritmicizované koluze. Zdůrazňuje, že chytré smlouvy mohou sloužit k pseudonymizaci (a v důsledku k anonymizaci) právních vztahů, k nezákonným finančním operacím v rámci skupiny zúčastněných, ale mimo dohled veřejné moci, i k zastřeným a zvnějšku obtížně kontrolovatelným a odhalitelným protiprávním jednáním či skryté kartelizaci, která může podstatně snížit spotřebitelský blahobyt. Autor posléze komentuje současné možnosti použití českého práva, s nimiž si musí vystačit při zvládnání těchto výzev, a uvádí i některé zahraniční a evropské praktické i doktrinární přístupy. - Poznámky.

František Korbel, Šimon Hradilek

K pojmu veřejné prostředky v právu na informace

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 11, s. 400-409

Pojem veřejné prostředky je v právu na informace používán pro zcela zásadní otázku vymezení rozsahu informační povinnosti, ať již na základě žádosti o informace anebo v rámci uveřejnění smlouvy v registru smluv. Článek vychází z neurčitosti pojmu veřejné prostředky a věnuje se jeho výkladu. Autoři postupně rozebírají použití pojmu veřejné prostředky v zákonu o svobodném přístupu k informacím, v zákonu o registru smluv i jeho definici v zákonu o finanční kontrole ve veřejné správě. Dále se zaměřují na výklad pojmu v judikatorní praxi a poté zprostředkují vlastní interpretaci pojmu veřejné prostředky. Uvádějí, že z judikátů je patrná tendence korigovat dřívější extenzivní judikaturu týkající se práva na přístup k informacím a snaha o omezení extenzivního výkladu neurčitých zákonných pojmů. Autoři doporučují vycházet z právní definice veřejných prostředků v zákoně o finanční kontrole, neboť to koresponduje s letitou judikatorní praxí. - Poznámky.

Barbora Klimešová, Veronika Zhejbalová

Kdy si lze přečíst e-maily bývalého zaměstnance

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 6, s. 48-51

Bližší k problematice zásahu do soukromí zaměstnance, resp. k podmínkám nahlížení do pracovní elektronické pošty zaměstnance po skončení jeho pracovního poměru. Autorky v kontextu zásahu do soukromí bývalého zaměstnance rozlišují dvě roviny - zásah do listovního tajemství a zpracování osobních údajů zaměstnance. Zaměřují se na posouzení souladu přístupu do e-mailové schránky bývalého zaměstnance s právní úpravou regulující ochranu soukromí a osobních údajů (dle GDPR) a jako vodítko v případech posuzování kolize oprávněného zájmu zaměstnavatele a souhlasu zaměstnance nabízejí stanovisko poradního orgánu na ochranu dat a soukromí WP 29. Zdůrazňují, že neudělením souhlasu není založena nezákonnost zpracování. Doporučují zaměstnavatelům praktický postup v případě zajišťování informací z e-mailové schránky bývalého zaměstnance na základě oprávněného zájmu zaměstnavatele. - Poznámky.

Klára Švandelíková, Adéla Frenclová

Komerční nájem v judikatuře Nejvyššího soudu

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 5, s. 32-36

Článek přináší výběr nejzajímavějších judikátů týkajících se nájmu komerčních prostor podle nového občanského zákoníku. Autorky rozebírají rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR v případě výpovědi nájmu na základě podstatné změny okolností; naplnění podmínky určitosti výpovědi z důvodu neplacení nájemného; pravidel pro prodloužení nájemní smlouvy; podmínek zahájení a prodloužení doby nájmu; podmínek splatnosti nedoplatku za služby a předložení vyúčtování. - Poznámky.

Petr Sprinz

Mimořádné moratorium jako obranný štít podnikatelů krok za krokem

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 10, s. 343-351

Autor nejprve představuje zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru (tzv. Lex Covid), který mimo jiné novelizuje insolvenční zákon. Poté přibližuje východiska a koncepci mimořádného moratoria, které lze charakterizovat jako dočasné prodlužnické opatření, jehož cílem je napomoci dlužníkovi ubránit se rychle a operativně proti případným individuálním krokům věřitele. Mimořádné moratorium je třetím pilířem Lex Covid, jeho zavedení směřuje k ochraně jinak konkurenceschopného podnikatele v době krize a k překonání výpadku disponibilních prostředků dočasným omezením realizace zajištění či zahájení vykonávacího řízení (exekuce). Autor rozebírá, pro koho je mimořádné moratorium určeno a kdy ho lze využít, proces podání návrhu na mimořádné moratorium insolvenčnímu soudu, náležitosti podání a rozhodnutí o něm. Podrobně analyzuje i jeho dopady (zákaz vydání rozhodnutí o úpadku, omezení ohledně nakládání s majetkovou podstatou, zákaz na uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění, omezení dlužníka v souvislosti s výkonem rozhodnutí aj.) a ukončení mimořádného moratoria. - Poznámky. -- Viz také Daně a právo v praxi č. 6/2020, s. 10-12 a OR č. 2/2020, s. 137-139.

Jakub Sivák

Mohou zákony reagující na pandemii nemoci COVID-19 zasáhnout do soukromoprávních vztahů?

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 10, s. 363-367

Vláda ČR za účelem zmírnění možných ekonomických dopadů pandemie nemoci COVID-19 na živnostníky, podnikatele, ale i soukromé osoby připravila několik zákonů, které jim mají pomoci zvládnout vzniklou situaci. Příspěvek představuje jednotlivé návrhy zákonů (209/2020 Sb., 210/2020 Sb., 185/2020 Sb., 186/2020 Sb.) a v souvislosti s tím se zabývá otázkou, zda zamýšlená "úlevová" opatření vlády jsou zákonná, když mají zásadním způsobem dopadnout i do soukromoprávních vztahů (zpravidla smluvních), které vznikly před přijetím a nabytím účinnosti těchto zákonů. Zákonost zvažuje zejména s ohledem na zákaz retroaktivity, princip legitimního očekávání a předvídatelnost práva. Autor dochází k závěru, že předmětné zákony nejsou aplikací pravé retroaktivity, nicméně jsou zásadním zásahem do legitimního očekávání a jsou také v rozporu s čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Z toho důvodu je považuje za neústavní. - Poznámky. -- Více k tématu dopadu na nájemce viz Právní rozhledy č. 12/2020, s. 440-446.

Magdaléna Svobodová

Několik poznámek k nahrazování směrnic nařízeními v Evropské unii

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 3, Legislativní příl. č. II/2020, s. xxxiv-lvii

Po r. 2000 lze v Evropské unii vysledovat trend nahrazování směrnic nařízeními jakožto "evropskými zákony". Autorka uvádí, že se jedná o nenápadný proces federalizace EU, neboť unijní nařízení představují v zásadě unifikovanou právní úpravu platnou zpravidla ve všech členských státech. V příspěvku zvažuje vhodnost a nezbytnost tohoto procesu nahrazování směrnic nařízeními, také s ohledem na unijní pravomoci a demokratické principy. Charakterizuje výhody a úskalí unijní regulace ve formě nařízení; problematiku demonstruje na příkladu obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), směrnice č. 2011/83/EU o právech spotřebitelů a na tzv. procedurálním nařízení obsahujícím pravidla azylového řízení. Autorka zdůrazňuje, že EU musí při výkonu pravomocí respektovat princip proporcionality. Dovojuje, že v některých případech je nahrazení směrnice nařízením vhodné, v jiných nikoliv. Konstatuje, že v obecné rovině je nařízení vhodnou formou typicky pro regulaci práv a povinností jednotlivců, naopak pro úpravu procesních pravidel se lépe hodí směrnice. - Poznámky.

Novela zákona o ochraně hospodářské soutěže

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 10, s. II (aktualita)

Informace o návrhu novely zákona o ochraně hospodářské soutěže předloženém Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže s cílem provedení potřebné implementace evropské směrnice č. 2019/1/EU z prosince 2018 (o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, tzv. ECN+). Návrh by měl sjednotit procesní instituty používané soutěžními úřady jednotlivých členských států a zajistit jejich nezávislost, posílit postavení těchto orgánů ochrany hospodářské soutěže a zamezit znevýhodňování spotřebitelů a podniků vnitrostátními předpisy. Příspěvek přehledně přibližuje navržené změny zákona č. 143/2001 Sb.

Kateřina Zabloudivá

Počátek a nepřiměřená délka kompenzačního řízení ve světle aktuální judikatury

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 333-335

Kompenzačním řízením dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, se mohou jednotlivci domáhat náhrady škody či nemajetkové újmy od státu. Samotné kompenzační řízení by nemělo trvat nepřiměřeně dlouho, jinak by se nejednalo o účinný a efektivní prostředek nápravy. Autorka posuzuje, k jakému okamžiku se váže počátek kompenzačního řízení, a vymezuje, jak postupovat v situaci, kdy kompenzační řízení trvá nepřiměřeně dlouhou dobu. Příspěvek vychází zejména z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a její reflexe v judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu ČR. - Poznámky.

Kateřina Staňková, Karolína Repíková

Přestupky v době koronavirové

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 6, s. 52-56

Restriktivní opatření, která měla zabránit šíření onemocnění covid-19 v ČR, aktivovala také skutkové podstaty přestupků, jichž se za běžného stavu dopustit nelze. Příspěvek nejprve rozebírá, jak vyhlášení nouzového stavu vládou ČR v březnu 2020 ovlivnilo vedení již zahájených přestupkových řízení. Dále představuje přestupky, jichž se lze dopustit výhradně po dobu trvání a platnosti krizových opatření přijatých vládou v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu - porušení povinností plynoucích z krizového zákona a nesplnění povinností uložené mimořádným opatřením vydaným k ochraně zdraví fyzických osob při epidemii dle zákona o ochraně veřejného zdraví. Autorky také upozorňují na soudní zrušení některých mimořádných opatření pro nezákonnost jejich přijímání a na roli nouzového stavu jako relevantní okolnosti u dalších přestupků spáchaných v době jeho trvání. Krátce též zmiňují možnou trestněprávní rovinu porušení zákazu volného pohybu osob. - Poznámky.

Otakar Hájek, Daniel Hřčka

Solární arbitráže 10 let poté

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 6, s. 30-34

Bližší pohled na investiční arbitráže týkající se změn podpory obnovitelných zdrojů energie vedené proti Česku. Roznětkou vedoucí k žalobám zahraničních solárních investorů proti ČR byly změny v tehdejší zákoně o podpoře využívání obnovitelných zdrojů motivované snahou usměrnit solární boom legislativní cestou. Autoři uvádějí, že tyto žaloby dle mezinárodního investičního práva se zatím ČR daří vyhrávat, z dosavadních sedmi sporů prohrála pouze jeden. Přibližují výsledky konkrétních arbitráží a zaměřují se na spor Natland vs. ČR, poslední rozhodnutou solární arbitráž, ve které nastala prohra státu. Následně se věnují srovnání vývoje solárních arbitráží proti ČR s dosavadními výsledky obdobných investičních sporů vedených proti Španělsku. - Poznámky.

Jan Hořeňovský

Soudní přezkum správní činnosti veřejné správy v Anglii a Walesu

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 3, s. 163-175

Článek přináší základní přehled systému soudního přezkumu správní činnosti veřejné správy v Anglii a Walesu se zaměřením na soudní přezkum dle precedenčního práva (common law). V rámci tohoto soudního přezkumu jsou aplikovány především obecné právní principy při kontrole správních činností. Autor nabízí přehled soudcovského práva, který může sloužit ke komparaci či inspiraci vůči našemu systému správního soudnictví. Rozebírá téma přípustnosti žádosti o soudní přezkum, meritorní důvody přezkumu (ilegalita, iracionalita, procedurální pochybení) a možné prostředky nápravy. - Poznámky.

Sönke Oltmanns, Michael Fuhlrott

Stresstest für die Arbeitsgerichtsbarkeit : wie können prozessuale Shutdowns verhindert werden?

Zátěžový test pro pracovní soudnictví jak lze zabránit procesním odstávkám?

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 16, S. 841-845

Pracovní soudnictví je důležitou součástí justice, přesto však muselo v době pandemie covid-19 dojít k opatřením, která si kladla za cíl omezit přístup k soudům na nezbytné a přiměřené minimum, aby se tak chránilo zdraví všech účastníků řízení i soudních zaměstnanců. Autoři se proto zabývají

otázkou, jak v podobných krizových situacích postupovat, a zda je možné provádět soudní řízení i bez nutnosti fyzické přítomnosti. V současné době je v Německu možné při odvolacím řízení a při podávání stížností učinit rozhodnutí i v písemném procesu, nicméně přejmout tuto formu rozhodování i do ostatních oblastí se podle autorů zdá být nerealistické zejména proto, že je vždy zapotřebí souhlasu obou zúčastněných stran. - Poznámky.

Marek Chadima

Veřejný disciplinární delikt a (ne)aplikovatelnost zásady non bis in idem se zaměřením na státní zaměstnance

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 324-329

Autor vychází z názoru, že veřejné disciplinární delikty (tzn. veřejnoprávní delikty fyzické osoby) nejsou svou povahou institutem spadajícím pod trestněprávní větev čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Proto také nelze zásadu non bis in idem ve vztahu k následnému trestnímu nebo přestupkovému stíhání u veřejných disciplinárních deliktů aplikovat. Tento závěr autor rozebírá na konkrétním případě disciplinárního (kárného) trestání státních zaměstnanců, avšak s přesahy pro disciplinární trestání obecně. Ve svém rozboru vychází z ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP), která dává jasná vodítka, jak se vypořádat s námitkami aplikovatelnosti uvedené zásady. - Poznámky.

Robert Uerpmann-Witzack, Luboš Tichý, Tomáš Troup

Veřejný zájem jako klíčový pojem či prázdna floskule

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 3, s. 176-188

Článek vychází z přednášky profesora práv R. Uerpmanna-Witzacka z října 2019 a věnuje se teoretickému pohledu na pojem veřejný zájem v podmínkách německého práva. Nejprve je poukázáno na dichotomii mezi ústavně chráněnými individuálními zájmy a veřejným zájmem, ospravedlňujícím omezení základních práv, což budí dojem protikladu mezi soukromým a veřejným zájmem. Dále je přiblížena kompetenční teorie veřejného zájmu. Je zdůrazněno, že s ohledem na všeobecné blaho je nutno provádět vážení veřejného zájmu. Z německého pohledu je konkretizace veřejného zájmu především otázkou dělby kompetencí a vážení zájmů. V závěru autor ukazuje, jak vypadá konkretizace veřejného zájmu s ohledem na základní otázky vztahu mezi státem, jednotlivcem a společností. Problematika je ilustrována na příkladu brzdy nájemného. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Crisis measures : economic statistics

Měření hospodářské situace v době krize : ekonomická statistika

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9196, p. 65

O obtížích, se kterými se potýkají statistici při měření HDP během pandemie nemoci COVID-19. Odhady ekonomických indikátorů bývají kvůli různým obtížím nepřesné. Podniky, které ukončily činnost (někdy dočasně) neodpovídají ve statistických šetřeních, popř. odpovídají s velkým zpožděním. S některými dříve využívanými metodami dotazování (např. na letištích) nelze počítat vůbec. Statisticy nacházejí různá řešení, jak zkusit odhadů zmírnit.

Jan Cieslar

Přibývá nás, hlavně ze zahraničí

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 4, s. 12

Stručný pohled na demografický přírůstek České republiky v r. 2019 se zaměřením na situaci v jednotlivých regionech. Autor uvádí, že počet obyvatel se v průběhu r. 2019 zvýšil o 44,1 tisíce, tento nárůst zajišťovala především migrace. Bližší pohled na pořadí krajů podle počtu obyvatel, dále data o vnitřní migraci i přirozeném přírůstku v ČR.

Kevin Lang and Ariella Kahn-Lang Spitzer

Race discrimination : an economic perspective

Rasová diskriminace : ekonomická perspektiva

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 2, p. 68-89

Autoři se v článku zabývají rasovou diskriminací na trhu práce a v trestním soudnictví. Diskriminaci definují jako odlišné jednání s určitým jedincem v závislosti na pohlaví, rase či náboženství. Identifikovány jsou konkrétní podoblasti diskriminace na trhu práce a v soudnictví (mj. diskriminace ze strany zaměstnavatele, zákazníků, spolupracovníků, ze strany samotných soudů, policie, aj.), dále pak autoři zkoumají diskriminaci na základě vkusu a statistickou diskriminaci. Na závěr poukazují na to, že je důležité při nastavování různých opatření brát v úvahu i systémovou diskriminaci, neboť zlepšení pouze v jediné oblasti často přináší jen omezené výsledky. - Poznámky. -- K tématu rasové diskriminace viz i článek na s. 49-67.

Účetnictví

Tomáš Sluka, Nikola Kortanová

Finanční majetek v účetnictví veřejného sektoru

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2020, č. 2, s. 28-36

Finanční majetek bývá významnou položkou aktiv v rozvaze účetních jednotek. Autoři se v článku věnují tomuto tématu u účetních jednotek veřejného sektoru. Konkrétně jsou v příspěvku obsaženy tyto oblasti: základní úprava a vymezení finančního majetku, finanční majetek z pohledu právních předpisů v oblasti účetnictví, základní pravidla pro vykazování finančního majetku v účetní závěrce, přehled jednotlivých položek finančního majetku v účetní závěrce a jeho oceňování se zaměřením na cenné papíry. Výklad je obohacen o příklady. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 5

Jaké podpory jsou k dispozici v souvislosti se situací způsobenou COVID-19 (s. 5-6); Daňová opatření pro snížení dopadů pandemických omezení (s. 7-10); K některým dopadům pandemie koronaviru na účetnictví (s. 11-17); Dopady COVID-19 na účetnictví podle českých účetních předpisů (s. 18-22); COVID-19 a vliv na účetní závěrku podle IFRS (s. 23-28); Průběh inventur a COVID-19 (s. 29-31); Události po rozvahovém dni a trvání podniku pohledem auditora (s. 32-35).

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 6

Rozpočet Evropské unie a jeho budoucnost v letech 2021–2027 (s. 5-7); Evropské strukturální a investiční fondy - současnost a budoucnost programů (s. 8-12); Rámcový program Horizont 2020, současnost a budoucnost programu a co je podstatné pro auditory (s. 13-15); „Audit“ dotací – typy zakázek a přístup auditora (s. 16-18); Vybrané aspekty ověřování dotací (s. 19-22); Účetní zachycení přijatých investičních dotací (s. 23-27); Dotace v prostředí nestátních neziskových organizací (s. 28-31); Dotace a spolupráce s auditory z pohledu příjemce (s. 32-34); Pohled poslankyně Evropského parlamentu na rozpočet EU a jeho kontrolu: rozhovor s Martinou Dlabajovou (s. 35-38); Znovu k postavení auditorů podle GDPR (s. 38); Ověřování dotace soukromé školy: dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu (s. 39).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 13-14

Úlevy na veřejnoprávním pojistném v koronavirové krizi - sociální a zdravotní pojištění OSVČ, sociální pojištění zaměstnavatele (s. 1-5); Účtování příspěvku programu Antivirus - dotazy a odpovědi (s. 5); Čtení účetních výkazů mezi řádky (s. 6-10); Aktualizace informace o finanční pomoci pro společnosti s.r.o. uvedené v článku "Daňové a některé další úlevy pro podnikatele postižené mimořádnými opatřeními v souvislosti se šířením viru SARS CoV-2" z 8.6.2020 - novela zákona o kompenzačním bonusu č. 262/2020 Sb. (s. 12).

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí Sv. 2020, č. 2

Přehled o peněžních tocích pro vybrané účetní jednotky (s. 2-24); Novinky v Centrálním systému účetních informací státu: výročí spuštění Centrálního systému účetních informací státu (s. 25-27); Finanční majetek v účetnictví veřejného sektoru (s. 28-36); Je hotovost stále králem? - aktuální účetnictví ve veřejném sektoru (s. 43-45).

Veřejná správa

Alžběta Vejvodová

Digitální ústava se stala zákonem roku

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 5, s. 28-29

V anketě Zákon roku, jejímž cílem je poukázat na nejlepší předpis uzákoněný v uplynulém roce, letos zvítězil zákon o právu na digitální služby (tzv. digitální ústava, č. 12/2020 Sb.). Příspěvek rozebírá důvody úspěchu digitální ústavy u veřejnosti a přibližuje očekávání dalšího vývoje digitalizace státní správy v ČR. Mimo jiné informuje o tzv. katalogu služeb, který má vzniknout dle zákona nejpozději do konce ledna 2021. Na základě údajů z katalogu pak vláda úřadům uloží povinnost digitalizovat, nicméně digitalizace nebude povinná ve všech složkách veřejné správy. Autorka také stručně informuje o dalších právních úpravách, které se umístily v anketě na předních příčkách spolu s digitální ústavou.

Juraj Nemeč, Matúš Grega, Mária Horehájová, Matúš Kubák

Efektivnosť verejného obstarávania v slovenskom zdravotníctve [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 15 (2020), č. 1, s. 27-39

Autoři se v článku zabývají efektivností veřejných zakázek ve zdravotnictví na Slovensku. Analyzováno bylo celkem 2141 zakázek z let 2014-2019 a 11 nákupů zdravotnické techniky. Z výsledků vyplývá, že efektivnost brzdí nadměrné používání kritéria nejnižší ceny či příprava veřejných zakázek bez předběžné analýzy efektivnosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_1_2020_str_27-39.pdf

Maroš Sovák

Jak na zadávání veřejných zakázek v době pandemie?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 3 (květen), s. 4-8

Nouzový stav vyhlášený vládou ČR za účelem omezení šíření pandemie nového koronaviru má dalekosáhlé dopady mimo jiné jak do probíhajících zadávacích řízení, tak do již uzavřených smluv na veřejné zakázky nebo do přípravy zadávání zakázek nových. Příspěvek rozebírá některé praktické otázky dopadu pandemie koronaviru na oblast veřejného zadávání. Věnuje se možnému rušení zadávacího řízení; odmítnutí uzavření smlouvy ze strany dodavatele kvůli nouzovému stavu; prohlídkám místa plnění, otevírání obálek s nabídkami a dalším "kontaktním" akcím; možnému prodloužení termínu plnění i úpravě rozsahu či způsobu plnění v již uzavřené smlouvě. Zaměřuje se také na význam doložky vyšší moci a její absenci ve smlouvě a na zadávání zakázek souvisejících s řešením krizové situace (uplatnění výjimky z povinnosti zadávat VZ v zadávacím řízení podle ZZVZ, případně zadání zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění). Autor uvádí, že pandemie koronaviru a nouzový stav mohou být důvodem hodným zvláštního zřetele, pro který je zadavatel oprávněn zrušit probíhající zadávací řízení. -- Více ke změnám smluv na VZ v důsledku pandemie viz s. 9-13 a dále viz Veřejné zakázky v praxi č. 4/2020, s. 42-46.

Alena Tibitanzlová

K trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

Bulletin advokacie, Sv. 2020, č. 6, s. 51-53

Tématem článku je problematika trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Autorka přibližuje obsah tohoto druhu trestu a s tím spojená rizika trestní odpovědnosti právnické osoby za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle ust. § 337 odst. 1 písm. a), g) trestního zákoníku. - Poznámky.

Jan Surý

Vyhrazená změna závazku od A do Z. III. část

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 3 (květen), s. 25-28

Bližší k otázkám vyhrazených změn závazku ve smyslu zákona o zadávání veřejných zakázek. Na základě obecných východisek představených v předchozích dílech série článků autor rozebírá konkrétní změnové ustanovení, jež se objevuje v hojně používaných vzorových smluvních podmínkách. Jedná se o smluvní ustanovení value-engineering zakotvující mechanismus, v jehož důsledku může dojít k alteracím předmětu plnění veřejné zakázky, což v některých případech představuje i změnu závazku. Zaměřuje se na změnový mechanismus, počátek implementace změny a její dostatečné rámcové vymezení i na promítnutí hodnoty vyhrazené změny do předpokládané hodnoty. Je zdůrazněno, že value-engineering se považuje za součást přístupu value for money k zadávání VZ, což z dlouhodobého hlediska znamená efektivnější vynakládání veřejných finančních prostředků.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 6

Sucho je aktuálním tématem pro stále více obcí (s. 2); Když se voda bere z hloubky (s. 3-5); Dotace pro obce na boj se suchem (s. 6-7); Vědci rozjeli v Litoměřicích nový geotermální projekt (s. 8-10); Práva a povinnosti zastupitelů (s. 11); Tereza Coufalová: Radniční týmy si dovedou s krizemi poradit (s. 12-15); MČ Praha 3: Covid urychlil inovace (s. 16-17); Ministerstvo varuje úřady: nápor klientů teprve přijde (s. 18); Sladňování rodinného a osobního života státních zaměstnanců (s. 19-21); Související informační povinnosti služebních úřadů (s. 22); Jak systémově uchopit téma šikany: srovnání přístupu Česka, Německa a Švédska (s. 23); Představitelé měst, městysu a obce za koronavirové krize - otázky a odpovědi (s. 24-25); Nakládání s komunálním odpadem (s. 28-29); Obce snižují produkci odpadu i pomocí systémů s QR kódy (s. 30-33); Zvláštní odborná způsobilost pro výkon správní činnosti - při sociálně právní ochraně dětí (s. 34-35); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - stanovení výjimek, taxislužba (s. 36); Radniční periodika (s. 37); Novela zákona o oceňování majetku - č. 237/2020 Sb. (s. 38).

Veřejné finance. Rozpočet

Jorge Martinez-Vazquez and Cristian Sepulveda

A theoretical rationale for the fiscal-gap model of equalization transfers

Teoretické odůvodnění použití tzv. modelu fiskální mezery k nastavení vyrovnávacích transferů

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 1, p. 1-28

Tzv. vyrovnávací (ekvalizační) transfery (dotace; equalization transfers) bývají v praxi stanovovány s pomocí tzv. modelů fiskální mezery (fiscal-gap models), tento postup doporučuje mj. i Světová banka či OSN. Dle této metodiky jsou dotace alokovány v závislosti na výdajových potřebách a fiskální kapacitě. Použití modelů fiskální mezery k nastavení vyrovnávacích dotací však dosud nebylo ukotveno v teoretické literatuře. Autoři v článku docházejí k závěru, že zvolená metoda je postačující pro alokování prostředků mezi jurisdikcemi. - Poznámky.

Jonas Klarin

Bring out the steamrollers - it's election year again!

Napněte všechny síly - volební rok je znovu tady!

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 1, p. 29-56

Autor se v článku zabývá rozpočty místních samospráv ve Švédsku v souvislosti s volbami. Zjišťuje, že během volebního roku zvyšují místní samosprávy ty výdaje, které jsou navenek viditelné v očích voličů. Ke snížení ostatních výdajů nedochází. Výše výdajů může souviset i s tím, zda se politické zastoupení v místních samosprávách shoduje s politickým zastoupením na centrální úrovni. - Poznámky.

Louis Boisset

Europe: fiscal policy in action [elektronický zdroj]

Evropa: fiskální politika v akci

Conjoncture, No. 4 (2020), p. 2-6

Pandemie nemoci COVID-19 si v členských státech Evropské unie vynutila rozsáhlé programy na podporu ekonomiky. Autor v článku uvádí očekávané dopady pandemie v ekonomické oblasti (vyčíslení poklesu HDP), následně popisuje opatření přijatá členskými státy ve fiskální oblasti a komentuje jejich účinnost. V závěru se věnuje problematice evropských dluhopisů. Dle autora objem pomoci odpovídá rozsahu krize, ani přes přijatá opatření však rizika prudkého růstu nezaměstnanosti a krachů podniků nezmizela. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Conjoncture_4_2020.pdf

Hey, big spenders : German economics

Utrácení ve velkém : německá ekonomika

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9198, p. 16-17

Německo v reakci na pandemii COVID-19 zásadně přehodnotilo svůj postoj k fiskální politice a opustilo dříve přísně dodržovaná úsporná opatření. V článku je blíže objasněno pozadí názorového posunu (nástup nové generace ekonomů) a je diskutováno, zda lze nynější přístup Německa považovat za dlouhodobý, také v souvislosti s blížícím se odchodem kancléřky Angely Merkel.

Land of the rising sum

Země rostoucího zadlužení

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9197, p. 61

Vzhledem k HDP velmi zadlužené Japonsko ukazuje dlouhodobě ostatním vyspělým zemím cestu, kam až lze v podpoře ekonomiky zajít, otázkou ovšem je, zda je tato zdánlivě udržitelná cesta zároveň žádoucí. V reakci na pandemii COVID-19, která zemi zasáhla na rozdíl od zbytku vyspělého světa v období hospodářského poklesu, spustilo Japonsko další masivní programy podpory ve fiskální i monetární oblasti. Opatření investory neotřásla, zároveň se však výsledky japonské ekonomiky ani nijak zásadně nezlepšily. Japonsko si může vysoké zadlužení dovolit kvůli velmi nízké spotřebě (a zároveň příliš vysokým úsporám) obyvatel i podniků. Jejich příčinou je kromě demografické situace (stárnutí obyvatelstva) také neschopnost země využít svého potenciálu a uzavřenost Japonska vůči potenciálním přistěhovalcům.

Ad van Riet

Managing high public debt in euro-area countries : financial repression as fiscal insurance?

Řízení vysokého veřejného dluhu v zemích eurozóny : finanční represe jako forma fiskálního pojištění?

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 1, p. 57-99

Autor rozebírá řízení veřejného dluhu v eurozóně během krize - zkoumá, jaká opatření byla učiněna na straně poptávky i nabídky po veřejném dluhu, přičemž zmiňovány jsou konkrétní příklady z různých členských zemí. Během krize se musela eurozóna vypořádat s dvojitým výzvou: na jedné straně si udržet přístup na trh tak, aby bylo zajištěno financování veřejného dluhu při přijatelných úrokových sazbách, a na straně druhé si zároveň zajistit dlouhodobou úvěruschopnost. - Poznámky.

Jaroslav Kahoun

Nevedeme si špatně

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 5, s. 26-27

V posledních letech se poměr dluhu sektoru vládních institucí k HDP v ČR pohyboval na čtvrté nejnížší úrovni v Evropské unii. S necelými 31 % míry zadluženosti v r. 2019 se Česko nacházelo hned za Estonskem (8 %), Bulharskem (20 %) a Lucemburskem (22 %). Článek informuje o vývoji míry zadlužení a dynamice hospodaření sektoru vládních institucí a porovnává také daňové zatížení a strukturu výdajů vládních institucí v evropském kontextu. Graf dokumentuje vývoj zadluženosti sektoru vládních institucí vybraných zemí EU v letech 2004-2019, saldo hospodaření tohoto sektoru v zemích EU v r. 2019 a porovnává dluh sektoru vládních institucí v jednotlivých státech za r. 2019. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Hospodaření ČR viz s. 21-24 a s. 28-29.

Karolína Zábojníková

Úrokové sazby na dluhopisech v EU vzrostly

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 5, s. 12

Statistický pohled na dynamiku úrokových sazeb dluhopisů s dlouhodobou splatností emitovaných vládními institucemi ve státech Evropské unie v dubnu 2020. Autorka uvádí, že neočekávaný hluboký propad evropských ekonomik v souvislosti s opatřeními proti šíření koronavirové nákazy přinesl okamžité zvýšení úrokových sazeb na státních dluhopisech. V průběhu r. 2019 úrokové sazby na dluhopisech s dlouhodobou splatností v celé EU klesaly, nicméně v březnu a dubnu 2020 docházelo ke zvyšování úrokových sazeb (výnosy se navýšily průměrně v EU na 0,58 %). Nejvíce se zdražil přístup k financování vládám na jihu Evropy (Řecko, Kypr, Itálie), v Česku se úroková sazba v dubnu 2020 zvýšila na 1,28 %.

Pavol Ochotnický, Jozef Jankech

Úspěšné koncepty politiky redukce veřejných dlhů po krizi

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 2, s. 168-193

Mnoha zemím se v pokrizovém období podařilo úspěšně snižovat zadlužení vhodně nastavenou politikou fiskální konsolidace. Autoři se snaží identifikovat společné znaky úspěchu fiskální konsolidace na základě empirického zkoumání úspěšných epizod u vyspělých států za období od r. 2008 do současnosti. V příspěvku přibližují výsledky výzkumu příčin významného snižování poměru hrubého veřejného dluhu k HDP. Charakterizují politiky vedoucí k úspěchu fiskální konsolidace a zdůrazňují, že ne všechny všeobecně akceptované hypotézy a zjištění o vhodnosti nastavení těchto politik z předkrizového období se v potě v pokrizovém období potvrdily. Autoři uvádějí, že nejvýznamnější vliv na úspěch fiskální konsolidace měly její velikost, počáteční stav veřejných financí a délka trvání konsolidace. - Poznámky.

Vláda prosadila uvolnění zákonných pravidel rozpočtové odpovědnosti na 7 let

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 9, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace o přijetí novely zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti v dubnu 2020. Novela č. 207/2020 Sb. zákona o rozpočtové odpovědnosti pro r. 2021 má za cíl vytvořit fiskální prostor v délce 7 let a konsolidovat veřejné finance s odkazem na soulad s nařízením Rady (ES) č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik, o 0,5 procentního bodu meziročně. Tato trajektorie by dle předkladatele měla zabezpečit postupné přibližování k současné výši střednědobého rozpočtového cíle ČR a jeho bezpečné dosažení v r. 2028, aniž by byla ekonomika ohrožena nadměrným jednorázovým negativním fiskálním šokem. Stanoví zvýšení maximálně přípustných hodnot strukturálních deficitů pro období 2021-2027 z úrovně 1 % HDP na úroveň 4 % pro r. 2021 a v dalších 6 letech v rozsahu minimálně 0,5 procentního bodu. Článek podrobně představuje i legislativní proces nového zákona č. 207/2020 Sb.

Zdravotnictví

Cordula Tutt

1927 Kliniken - wofür?

1927 klinik - k čemu?

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 24, S. 14-21

Epidemie koronaviru nekompromisně odhalila slabosti německého systému zdravotnictví. Příliš mnoho nemocnic, operací, prázdných lůžek, lobbistů, zájmů a politici, kteří udržují status quo. Vše stojí ohromnou sumu peněz a reforma má zpoždění.

Siegfried Hofmann, Moritz Koch, Klaus Stratmann

Berlin stärkt die Biotechbranche

Berlín posiluje biotechnologické odvětví

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 113 (16.6.2020), S. 4-5

Německo se v návaznosti na skokový nedostatek farmaceutického materiálu vydává na cestu větší samostatnosti. Kromě vlastní výroby ochranných pomůcek a farmak se cílená větší nezávislost týká i vývoje léku, včetně vakcíny proti koronaviru. Firma Curevac byla podpořena částkou 300 milionů eur z fondu KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau). Současně plánuje spolková vláda vytvoření lepších podmínek pro biotechnické a medicínské firmy, mj. v daňové oblasti.

Životní prostředí

Ivan Rudik

Optimal climate policy when damages are unknown

Optimální klimatická politika za předpokladu neznámých škod

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 2, p. 340-373

Primárním nástrojem pro analýzu optimálních daní z uhlíkových emisí jsou tzv. IAM modely (integrated assessment models), což jsou makroekonomické modely beroucí v úvahu klimatické aspekty. Vztah mezi rostoucí teplotou a ekonomickými dopady vyjadřují tzv. funkce škody (damage functions). Ty bývají někdy kritizovány kvůli tomu, že mohou vycházet z chybných předpokladů. Autor se v článku zabývá tématem nejistoty v souvislosti s funkcí škody, přičemž bere v úvahu nejistotu při specifikaci různých parametrů této funkce. Dále je v článku zakomponován prvek učení (poučení se; learning) týkající se nastavení modelu. Diskutované předpoklady mohou ovlivnit optimální výši uhlíkové daně, a to různými způsoby. - Poznámky.

Životní úroveň

Widening spread : inequality and the pandemic

Rozevírající se nůžky : nerovnost a pandemie

The Economist, Vol. 435, (2020) No. 9197, p. 16-17

V boji proti nerovnostem ve společnosti si Evropa až dosud vedla lépe než např. Spojené státy, pandemie však může nerovnosti prohloubit, a to ze tří důvodů: recese zasáhla spíše hůře placená povolání, nucené kompletní uzavírky se týkají pouze určitých sektorů a systémy sociálního zabezpečení mají mezery, které se ne vždy daří odstraňovat. Článek na konkrétních příkladech diskutuje situaci v různých evropských regionech a státech. Recese v důsledku pandemie rozevře nůžky mezi zeměmi, které disponují fiskální kapacitou nerovnosti zbrzdit (Německo), a těmi, které tuto kapacitu nemají (státy střední a východní Evropy).

Ostatní

Carolyn M. Moehling and Melissa A. Thomasson

Votes for women : an economic perspective on women's enfranchisement

Hlasy ženám : udělení volebního práva ženám z ekonomické perspektivy

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 2, p. 3-23

V srpnu 1920 bylo ženám v USA přiznáno volební právo. Autorky v této souvislosti analyzují faktory, které k udělení volebního práva ženám vedly, mj. také v souvislosti s postupným rozšiřováním volebního práva v jednotlivých amerických státech či v souvislosti s ekonomickými svobodami, které byly ženám mnohdy přisuzovány bez ohledu na volební právo. - Poznámky. -- K tématu viz i příspěvek na s. 24-48.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 24

Ambivalentní tvář kapitalismu - výročí sociologa a ekonoma Maxe Webera (s. 8-9); Průmysl v dubnu klesl o třetinu (s. 12); Divoká jízda české koruny - téma čísla o budoucnosti a síle české měny, o kolísání kurzu a pohledu na přijetí společné měny (s. 14-21); Česku dluhy nikdo neodpustí - rozhovor s E. Zamrazilovou, předsedkyní Národní rozpočtové rady (s. 22-29); Firmy si mohou půjčit levněji než před krizí, jejich prověřování ale přitvrdilo - rozhovor s J. Novotným z Monety Money Bank o programu Covid II (s. 34-37); Společenství vlastníků může omezit krátkodobé pronájmy Airbnb, řekl soud (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 25**

Německá vláda se rozhodla snížit DPH (s. 10-11); Česko bez bankovek a mincí - téma čísla o bezhotovostních a mobilních platbách (s. 12-19); Ceny bytů se za deset let zdvojnásobí - rozhovor s T. Pardubickým, generálním ředitelem Finep, o trendech na trhu s nemovitostmi (s. 20-25); Zákoník práce se v létě změní, pomůže zkráceným úvazkům (s. 28-29); Stát chce přenastavit pravidla pro práci z domova - rozhovor s P. Hůrkou (s. 30-31); Mladí se vrhli na burzu, na trzích protáčeji miliardy - impuls pro akciový trh v USA (s. 34-35); Pandemie naučila firmy uzavírat smlouvy elektronicky (s. 40-41).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 26-27**

Kultura za časů koronaviru: téma čísla analyzuje situaci na knižním trhu, stav galerií, festivalů, kin, památek i dopady na hospodaření soukromých hradů a zámků (s. 12-38); Stačilo málo a transformace ekonomiky by začala bez Václava Klause (s. 48-51); V digitálním světě se schyluje ke klíčové bitvě o autorská práva - evropské směrnice o autorském právu a připravovaná novela autorského zákona (s. 62-63).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 28**

Prodej aut v Česku klesl o čtvrtinu (s. 9); Život na ostrově je bezpečný, svobodný a drahý sen - téma čísla o životě v soběstačných domech (s. 10-15); Krize nejvíce zasáhla trh nákladních aut - rozhovor s P. Prokopem, ředitelem českého ČSOB Leasingu (s. 32-35); Uhlí by se podle expertů mělo nahradit jadernou energií - závěry konference k energetické nezávislosti Česka (s. 38-39); Firmy sledují své pracovníky kamerami stále častěji, jejich souhlas nepotřebují - pracovněprávní aspekty monitorování zaměstnanců (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 24**

Malý krok pro Ursulu, velký pro EU - komentář ke zřízení fiskálního nástroje New Generation EU (s. 9); Na hraně zítřka - svět po koronakrizi - téma čísla (s. 10-16); Hodně bolestný rozlet: leteckou dopravu čekají radikální změny, vyšší ceny a delší fronty - příspěvek ve spolupráci s Financial Times (s. 30-31); Český podíl na nových jaderných zdrojích je důležitý - rozhovor s F. Krčkem, generálním ředitelem Škody JS (s. 38-39); Umíme si pomáhat: koronavirová pandemie ukázala, že Češi mají vyvinutý smysl pro solidaritu. Můžeme se po sto letech republiky, během nichž si paternalistickou roli uzmul stát, vrátit k tradici nadací? - esej hospodářské historičky A. Doležalové (s. 40-42).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 25**

Kdo urve jackpot: závod globálních farmaceutických firem o první účinnou vakcínu proti koronaviru spěje do ostrého finišu. V čele pelotonu je osmnáct adeptů - téma čísla (s. 10-15); Změna na lokální úrovni: drobné skupiny nezávislých aktivistů dokázaly inspirovat celosvětové hnutí - příspěvek ve spolupráci s Financial Times (s. 28-29); Spekulativní pozice: kdo bude nakupovat prudce rostoucí český dluh (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 26-27**

Exekuční džungle: přijít o nemovitost kvůli dluhu v řádu několika tisíc korun lze i během nouzového stavu - téma čísla exekuce v ČR (s. 10-15); Konec předkupního práva: změna má usnadnit prodeje a zlevnit některé nemovitosti (s. 16); Armáda vytáhla bílý prapor: obrana vycouvala ze sporu o 27 milionů a omluvila se České zbrojovce - zrušený nákup balistických vest (s. 25); Obchodní válka na obzoru: z transatlantického vztahu se vytrácí logika. Platí to pro digitální daň, potraviny, plyn i auta - článek ve spolupráci s Financial Times (s. 28-29); Nejlépe se prodává chtěné zboží - rozhovor s L. Vlčkem ze Škody Auto ČR o automobilovém trhu ve stínu koronaviru (s. 32-36); Slabé kusy padnou: odložení splátek se dotklo půjček za téměř 400 miliard. Kolik banky odepíšu? (s. 41).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 109 (8.6.2020)**

Podvody z lásky zažívají rozmach: zločiny spojené s krácením DPH jsou na ústupu. Podle šéfa Finančního analytického úřadu Libora Kazdy nyní největší škody způsobují investiční podvody (s. 2);

Schillerová je proti zárukám pro Smartwings (s. 3); Musíme hlavně udržet lidi v práci: nezaměstnanost po koronavirové krizi pomalu roste a ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová vysvětluje, jak ji chce udržet co nejnižší - rozhovor (s. 4-5) a související článek na s. 1; Europol posílí boj s finančními zločiny (s. 7); Když voda mizí z trubek - ztráty vody (s. 8-9); Ceny akcií se rychle vrací na předkrizové úroveň. Nahoru letí i hodnota leteckých společností (s. 13); Polský premiér doufá v pokles do čtyř procent (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 111 (10.6.2020)

Výbor podpořil vznik on-line finančního úřadu (s. 4); Praha by mohla radikálně omezit krátkodobé pronájmy. Umožnit to má chystaná novela - návrh novely živnostenského zákona (s. 5); Odbory podpořily změnu exekučního řádu vstřícnější k dlužníkům (s. 6); Auta zlevnila o desítky tisíc: pandemie koronaviru způsobila výrazné slevy nových aut (s. 11); Nové byty v Praze zdražily meziročně o osm procent (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 114 (15.6.2020)

Empatie v mezích zákona: finanční správa se vrací ke kontrolám. Nechceme nikoho trápit, říká ředitelka úřadu Tatjana Richterová a slibuje firmám shovívavost kvůli dopadům pandemie (s. 2) a související komentář na s. 12; Tokio podpoří ekonomiku v přepočtu sedmi biliony Kč (s. 3); Stát se shodl se Smartwings, jejich záchrana se posunula (s. 4); Když je voda zadarmo - dešťová voda na pomoc před suchem (s. 10-11); Na burzy se vrátila nejistota: cenami akcií v minulém týdnu hýbaly obavy z dalšího vývoje americké ekonomiky - burzy v r. 2020 (s. 14); Evropské banky budou čelit růstu špatných úvěrů (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 118 (19.6.2020)

Získat hypotéku bude snazší: ČNB ruší důležitý limit úvěrů na bydlení (s. 1); EU by mohla v otázce digitálně postupovat samostatně (s. 2); Lídři zemí EU začnou rozdělovat dvacet bilionů korun. Babiš by chtěl zmenšit balík, ale získat víc - mimořádná finanční podpora ekonomice zasažené pandemií (s. 9); Výroba aut v Česku klesla od května o 36 procent (s. 14); Akcie německé Wirecard ztratily skoro dvě třetiny své hodnoty. V účetnictví chybí 1,9 miliardy eur (s. 15); Itálie zápolí s obřím dluhem. Zatím si půjčuje docela levně (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 119 (22.6.2020)

Z příspěvku na dovolenou v Česku zůstalo jen torzo: vláda na poslední chvíli mění pravidla - cestovní poukázky (s. 1) a související komentář na s. 12; Prouza navrhne snížení DPH na potraviny (s. 2); Berní úřad neuznal rodinu a žádal vrácení bonusu (s. 2); Dluh Británie přesáhl sto procent HDP (s. 3); Babiš chce jiný evropský rozpočet. A není v EU sám - reakce na pandemii a navýšení rozpočtu (s. 6); Ministr Covidu - rozhovor s A. Vojtěchem, ministrem zdravotnictví (s. 10-11).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 120 (23.6.2020)

Firmy žádají příspěvky na mzdy do konce roku: stát už podnikům vyplatil 12,5 miliardy - program Antivirus (s. 1) a související komentář na s. 10; Místo stravenek peníze, dražší tabák a různě vysoká daň z nemovitostí - daňový balíček MF (s. 3); Vláda projedná kompenzaci pro dohodáře 350 Kč na den (s. 4); EU a Čína: nad společnou obavou z Trumpa převažují spory (s. 6); Trh s byty směřuje na Západ: léta ekonomické prosperity změnila trh s byty. Developeři staví více garsonek, roste zájem kupců ze západu a více lidí musí do nájmu (s. 11); Černá díra Wirecard. Firma potvrdila, že nemá dvě miliardy eur (s. 12); Slovensko zruší zvláštní daň pro banky, ty dají víc peněz na půjčky (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 121 (24.6.2020)

Rekordní schodek = vyšší daně: plánovaný deficit rozpočtu může být nakonec vyšší než 500 miliard (s. 1); Vláda vidí výstavbu nových jaderných bloků optimisticky, podle expertů jde o rizikovou loterii (s. 3); Cesta úředníka: za dvacet let z referenta až na vrchol - nový superúředník P. Hůrka (s. 4); Hotelům má pomoci dotace od státu (s. 17).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 124 (29.6.2020)**

MF bude potřebovat na dluh skoro tři čtvrtě bilionu - financování státního dluhu (s. 3); Snížení DPH na potraviny Schillerová nepodporuje (s. 3); Nepředat soudu všechny důkazy je podle bernáku běžná praxe. Odborníci tvrdí, že je to skandální (s. 3); Země platící eurem si volí nového šéfa. Poprvé je může vést žena (s. 6); Technologické firmy vládnou: hodnota deseti největších veřejně obchodovatelných firem se i přes pandemii koronaviru přiblížila 10 bilionům dolarů (s. 11); Smartwings vyjednávají se státem a chystají masivní propouštění v ČSA (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 125 (30.6.2020)**

Úleva pro živnostníky. Paušální daň vláda nachystala pro ty nejmenší (s. 2) a související komentář na s. 10; Smartwings jsou o krok blíž k záchraně, budou ale propouštěti. Vláda schválila pomoc dopravcům (s. 3) a komentář na s. 10; Útlum těžby v OKD se prodrazí, náklady mohou překročit 10 miliard (s. 13) a související článek Virus urychluje konec těžby v OKD na s. 1.

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 130 (8.7.2020)**

Firmy dál vyčkáávají s propouštěním: průmysl padá, vyšší nezaměstnanosti zatím brání vládní pomoc (s. 1); Procházíme testem krize, zadlužení znovu rychle roste - rozhovor s E. Zamrazilovou z Národní rozpočtové rady (s. 4); Zákaz Airbnb bude mít u většiny obyvatel podporu - rozhovor s radním Amsterdamu, kde omezily ubytovací služby Airbnb (s. 6); OECD čeká rekordní nezaměstnanost (s. 11); Německo se začíná stavět na nohy, ale cesta k plnému zotavení bude dlouhá (s. 13); Vlastníci nájemních bytů přistupují na slevy: pandemii koronaviru změnila situaci na trhu s byty. Někteří vlastníci v Praze jdou s cenami výrazně dolů (s. 15).

Hrot**Sv. 2020, č. 5**

Casino K.O.: kasina jsou na nule, sázkové kanceláře ztratily dvě třetiny tržeb, hazardní byznys přijde o desítky miliard - téma čísla (s. 6-15); Všechny natažené ruce: vlastníci zachraňovaných firem by si měli uvědomit, že není dobré za rouškou mlaskat - komentář M. Zámečnicka (s. 20); Pro korunu vrtat koleno: více než třetina domácností nemá ani floka, zbytek zvyšoval úspory v bankách (s. 26-27); Trable tropického Trumpa: brazilský prezident Jair Bolsonaro dokazuje, že být ostrý a tupý najednou je v politice možné. Investoři to také chápou (s. 32-33); Daňový ráj bez slavobrán: podle Martina Felendy je daňový ráj zavádějící termín, převáděním peněz do zahraničí totiž český podnikatel zpravidla nic neušetří (s. 34-37); Návrat do roku 1985: snaha omezit dovoz potravin je hloupá - esej V. Drchala (s. 44-46).

Hrot**Sv. 2020, č. 6**

Tvrdá lázeňská kúra: cizinci odjeli, Češi nepřijeli. Lázněmi otřásá krize - téma čísla (s. 6-11); Plíživě vpřed! Nový evropský plán je pro Česko nevýhodný a skrytě nás tlačí ke společnému evropskému státu - nový rozpočet EU (s. 18-19) a související příspěvky na s. 20-25; Jak udělat chytrou vodu: stát pošle další miliardy korun na propojení vodárenských soustav (s. 32-33); Nájem místo prodeje. Vlastní byt je pro střední třídu v Praze nedosažitelný. Developeři cítí šanci v nájemním bydlení, část bytů nebudou prodávat (s. 34-35); Sinatrova doktrína: Evropa chce jít ve vztahu k Číně vlastní cestou (s. 44-45).

Hrot**Sv. 2020, č. 7**

Masakr v autolandu: koronavirus způsobil největší výpadek výroby v českém automobilovém průmyslu v historii. Páteř naší ekonomiky ale neohrožuje jen pandemii (s. 6-11) a související článek o situaci světových automobilek na s. 12-13; Berberský labyrint: spor o libyjskou poušť se proměnil ve válku o Středozevní moře a jeho plyn. Žene jednu západní zemi proti druhé (s. 24-25); Krize? Zatím jsme nad vodou - rozhovor s P. Rieggerem z EY (s. 26-29); Pátí nejhorší. Ale proč?: Česko je na tom ve výhledu OECD hůře než okolní země. Dopátrat se důvodu je ale téměř nemožné - pohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Bankéři v kraťasech a tričkách - asijská DBS Bank (s. 42-44).

Hrot**Sv. 2020, č. 8**

Let číslo 666: společnost Smartwings se uchází o státní záruku až 666 milionů korun. Klíčem k ní jsou ČSA, které nechala vyhubnout na kost - téma čísla o připravované sanaci letecké společnosti (s. 6-11); Kdo konečně zastaví daňové hony? - komentář P. Párala (s. 18); Splněný český sen: v německé poptávce končí 8,3 procenta českého HDP. A nemusíme kvůli tomu panáčkovat - makroekonomický pohled M. Zámečnicka na závislost na Německu (s. 30-31); Trápí nás postcovidová kocovina: v Česku se vůbec neumíralo na covid. Lidé umírali s ním. Před dvěma lety byla mnohem horší chřipková epidemie, říká šéf VFN David Feltl (s. 38-39); Varujte nás před koronou: politici ignorují vzdálenější rizika. Přitom právě v tom by mohli být užiteční - článek ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Moratorium te salutari: někde musejí splácet všichni, jinde dostali splátkové prázdniny jen vybraní - globální přehled splátkových prázdnin (s. 47).

Hrot**Sv. 2020, č. 9**

Peníze leda zadarmo: paradox české koronakrizy: výkon ekonomiky klesá, ale firmy ukládají peníze do bank jako divé (s. 6-8); Antivirový lék pro malé i velké: program Antivirus na rozdíl od jiné státní podpory funguje spolehlivě. Na pomoc dosáhly i ty největší firmy: Škoda Auto, ČEZ, O2 nebo Agrofert (s. 9-11); Covid v Česku - infografika s počty nakažených od 1.3.2020 do 1.7.2020 (s. 12); Covid na mozek: stát nechal postavit vědecká centra. A teď neví, co s nimi (s. 26-29); Klára běží o život: ministryně pro místní rozvoj představila upravený nový stavební zákon. Prvním testem na Legislativní radě vlády neprošel (s. 32-33); Tomu dala, tomu míň: plán Babišovy vlády na osekání podpory pro solární elektrárny naráží na odpor v Poslanecké sněmovně (s. 34); České naběhnutí na solární vidle: investoři kolem skupiny Natland mají našlápnuto k vítězství v solární arbitráži nad českým státem (s. 35); Všechno nejhorší k narozeninám: v Hongkongu začal platit nový drakonický bezpečnostní zákon, který má zadusit veškeré protesty proti posilování moci centrální čínské vlády - článek z The Economist (s. 40-41).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 18, (2020) č. 6**

Určení základu daně z přidané hodnoty u obchodů směnného typu po novele s účinností od 1.4.2019: zaměřeno na směny pozemků prováděné územními samosprávnými celky (s. 3-7); Postavení správce a zpracovatele v oblasti IT - GDPR (s. 12-14); Účetnictví společenství vlastníků jednotek - 6. část - služby (s. 20-25); Novela zákona o spotřebitelském úvěru v reakci na mimořádnou situaci spojenou s koronavirem - č. 186/2020 Sb. (s. 31-32).

Oddělení Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

finanční management IMF staff papers Unies - účetnictví neziskového sektoru Ekonomický časopis Právo pro podnikání a zaměstnání
international VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pap
Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obce
Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozpr
Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biatec
The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Finanční, daňový a účetní bulletin Ob
Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of money